

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

O vzrokih strahot v ljubljanski bolnišnici

V zadnji številki »Domovine« smo bolj na kratko opisali strahote, ki vladajo v ljubljanski bolnišnici, ker je premajhna. Vprašanje tega zdravstvenega zavoda se ne tiče le zdravnikov in bolnikov, ki so obsojeni, da morajo danes iskati zdravniške pomoči v njej, temveč je to vprašanje brez dvoma tudi eno izmed največjih socialnih, kulturnih in političnih vprašanj vseh Slovencev. Zato o njem ne smemo prej nehati govoriti, dokler ne bo ugodno rešeno. Vsak Slovenec, pa naj bo to kmet ali delavec, državni uslužbenec ali zasebni nameščeneec, mlad ali star, ženska ali moški, mora vedeti, da se tudi zanj lahko vsak dan odpro vrata ljubljanske bolnišnice, ker se zdrav človek ni prav varen svojega zdravja.

Danes se hočemo vprašati, zakaj in po čigavi krivdi je prišlo tako daleč v ljubljanski bolnišnici. Zelo važno je to vprašanje, ker je potrebno, da ima o tako velikih javnih vprašanjih jasne poglede vsa javnost. Vzrokov je nedvomno več, zakaj kadar se začne kupičiti gnoj ali pa nesreča, prihaja od vseh strani. Huda reč pri ljubljanski bolnišnici je bila, da je v petnajstih letih petkrat menjala gospodarja. Pri zasedanju banovinskega sveta, kjer so tudi z vso pikrostjo obdelovali »škandal v ljubljanski bolnišnici«, se je pravilno poudarjalo, da bi se kmetija morala propasti, če bi se tolikokrat menjali gospodarji. Zlasti bi se to moralo zgoditi, če bi se vrstili drug za drugim slabi gospodarji!

Druga huda reč, ki je potisnila ljubljansko bolnišnico na tako nizko stališče, je stalno pomanjkanje denarnih sredstev. Pravijo, da brez denarja ni muzike, a brez denarja se bolnišnice ne dajo vzdrževati v redu in na taki višini, kakor bi to zahtevala današnja potreba ljudstva ter današnje stanje zdravstva. Ker dobiva ljubljanska javna bolnišnica, ki je državna ustanova, od države le eno tretjino odstotkov denarja za vzdrževanje, kakor jih dobivajo druge večje bolnišnice v državi, potem je to res velik nedostatek.

Vse te reči pa morajo imeti nekje svoj izvor in nekdo mora biti zanje odgovoren. Rado se zgodi, da nihče noče biti kriv slabih reči in zato najrajši prekladajo odgovornost drug na drugega. Pravi krivci se po navadi skrivajo, in če bi danes zahtevali, naj se javijo glavni krivci za strahote v ljubljanski bolnišnici, bi kaj stavili, da bi na vse zadnje krivda padla na tistega portirja, ki pri špitalskih vratih sprejema bolnike, četudi vsakdo ve, da je ta nedolžen in odgovoren morda le za to, da dobro odpira in zapira vrata.

Tako pridemo tja, kjer čujemo prepogosto, da je vsega zla kriv ta prešmentani Beograd. Biti pa moramo na vse strani pravični in poiskati moramo tistega, ki je res kriv, ne pa podtikati grehov drugim. Ko se je vršil prejšnji nedeljo v ljubljani ustanovni občni zbor Akcije za razširitev ljubljanske bolnišnice, je predsednik pripravljalnega odbora vseučilišni profesor g. dr. Košir s

prstom pokazal, kje je treba iskati glavne krivce za strahote v ljubljanski bolnišnici. Dejal je namreč, da je »obžalovanja vredno, da smo bili Slovenci že tako pogostokrat zastopani v vladi, a naši predstavniki niso znali izposlovati rešitve ljubljanske bolnišnice, tega osnovnega našega vprašanja«. K tem izvajanjem profesorja g. dr. Koširja je treba dodati, da je tembolj obžalovanja vredno, da so bili Slovenci zastopani prav v ministru za socialno politiko in narodno zdravje, v katero ministru spadajo državne javne bolnišnice, in torej tudi ljubljanska.

Minister za socialno politiko v državi prvi človek, ki nosi odgovornost za razmere v zdravstvenem področju, kakor je škof prvi, ki nosi odgovornost za versko življenje v svoji škofiji. V delovno področje tega ministra se drugi mnogo ne vtikajo. Od sposobnosti, pridnosti in drugih vrlin ministra socialne politike in narodnega zdravja je lahko v največji meri odvisen napredek zdravstva v državi. To je tako kakor pri kmetiji. Na gospodarju sloni vsa teža odgovornosti in napredka za hišo in domačijo. Dober in pameten gospodar je sreča za hišo, slab in zanikrni pa šiba božja.

Ministri za narodno zdravje so bili leta in leta Slovenci, ki pa žal niso znali ukreniti, da bi se v ljubljanski bolnišnici vsaj za sijo odpravili nedostatkoli, a kaj šele, da bi se bolnišnica razširila, ali na novo zgradila. Skoro nepopravljivo škodo je ta gospoda napravila Slovincem. Kdo naj še

verjame v našo sposobnost? Kdo naj verjame, da sta v ljubljanski bolnišnici taka stiska in strahota, če jo pa takorekoč lastni občani niso videli in ju niso odpravili? Kako naj Slovenci od drugih zahtevamo, da oni popravijo to, kar so zagrešili slovenski ministri za socialno politiko in narodno zdravje? Zato pa je treba z resnico na dan in narodu odkrito povedati, kdo so glavni krivci razmer v ljubljanski bolnišnici, kaj šele z resnico pride ozdravljenje in pride poboljšanje. Tembolj je to potrebno, da bo narod vedel, kaj so njegovi izvoljenci govorili in kaj so delali! Če Slovenci ne bomo imeli na maloštevilnih in redkih odločilnih mestih sposobnih mož, ki bodo znali vsaj za naše poreče zadeve kaj storiti, potem je zaman zahtevati to od drugih.

Kdo pa je bil zadnja leta v Beogradu ministri za socialno politiko in narodno zdravje? Prvi je bil g. Ivan Pucelj in sicer nad dve leti (od 5. januarja l. 1932. do 18. aprila l. 1934.). Drugi je bil g. dr. Fran Novak, ki je ministruval osem mesecev (od 18. aprila l. 1934. do 20. decembra l. 1934.), tretji pa g. dr. Drago Marušič, ki je vodil to ministruvalstvo od 20. decembra l. 1934. dalje pol leta. Bil je pa tudi prej nad štiri leta ban dravske banovine in je kot tak vsak dan lahko slišal in videl, kaj se dogaja v ljubljanski bolnišnici.

Zdaj pa vprašamo, kaj so pa ti gospodje skoro štiri leta delali kot ministri. Ali so bili slepi in gluhi, da niso videli in slišali opisanih strahot? Za to ne more in ne sme biti nikakih izgovorov, nikaloh opravičil! To ne sme ostati pozabljeno, a tudi ne sme ostati brez zaslužene kazni. Takih ljudi narod ne potrebuje več. Gospodje so pokazali, kaj znajo. Sami so se razkorinkali in prav je, če so se po teh strašnih neuspehih sami skrili pred slovensko javnostjo!

Za složno sodelovanje rejcev malih živali

V nedeljo so se zbrali v sejni dvoran Kmetijske družbe v Ljubljani rejci malih živali iz vse banovine, da se porazgovore o možnosti sodelovanja med obema skupinama, ki ju predstavljata društvo »Živalca« in Zveza rejcev malih živali. V dobi gospodarske stiske utegne biti reja drobnice, perutnine in drugih malih živali za malega človeka izredno velikega pomena. Zato ni čudno, da je gibanje v mestu in na deželi našlo toliko gorečih privržencev. A na žalost je prišlo v »Živalce«, ki je prva začela zbirati rejce na najširši osnovi, iz osebnih razlogov kimaču do razdora in ločitve in ustanovila se je Zveza rejcev malih živali.

V imenu kmetijskega oddelka je posvetovanje otvoril g. inž. Muri in izjavil, da banska uprava želi sodelovanje rejstva sploh, zlasti pa še glede na pravičnejše podpiranje posameznih društev. V imenu »Živalce« je učitelj g. Paljk izrazil zahvalo banski upravi, da je sklicala posvet in izjavil, da njegovo društvo iskreno želi sodelovanja z vsemi sorodnimi rejškimi društvi. Enako

izjavo je podal še g. Kelmanič za Zvezo rejcev malih živali.

Učitelj g. Paljk je nato v obsežnem govoru orisal razvoj »Živalca«, ki so jo ustanovili rejci leta 1932. Po prvih lepih uspehih pa je prišlo do nesoglasja med člani upravnega odbora in od takrat je šel razvoj naglo navzdol. Ko je večina na občnem zboru društva naposled izsilila odstop odbora in so upravo prevzeli drugi ljudje, so našli prazno blagajno, po vrhu pa še 25.000 Din dolga. Z marljivim delom so spravili »Živalco« kmalu spet na noge. Njegove redne razstave malih živali so postale že kar važen sestavni del naših velesejmov. V teh nekaj letih je društvo razdelalo okrog 300 razstavljalcem za okrog 24.000 Din nagrad, nakupilo je rejcem za blizu 17.000 Din plemenitih živali, vsega skupaj pa je potrošilo za napredek rejstva 57.000 Din. Njegovi člani so na razstavah prodali za okrog 54.000 Din svoje prireje. Največji uspeh pa pomeni, da je uveljavilo rejo odlične jezerskosolčavske ovce. Z nič manjšo vnemo nj »Živalca« pospeševala reje koz, kokoši in kuncev.

V imenu Zveze rejcev malih živali je šolski upravitelj Inkret v poročilu navedel, da segajo prvi početki našega rojstva po vojni v leto 1928, ko je Kmetijska družba ustanovila odsek za reje kuncev in perutnine. Zatem so se rejci organizirali v »Živalci«, leta 1934, pa je začel izhajati »Rejec malih živali« in listu so v kratkem sledila številna društva po vsej banovini. Danes združuje zveza 39 rejskih društev po raznih krajih, 25 pripravljalnih odborov pa pripravlja ustanovitev novih edinic. Izven zveze so ostala štiri društva, med njimi dve v Mariboru, kjer bo zveza v kratkem ustanovila še svojo postojanko. V doglednem času se bo v Ljubljani odprla tudi samostojna zvezna vinovčevalnica, ki bo skrbelo, da se bodo pridelki rejcev čim bolj uveljavili na trgu. Razprava, ki je splošno kazala, da ne bo dovedla do zaključka, se je preokrenila ob predlogu odposlanca g. Kampuša iz Ljubljane, naj bi se rejska društva preosnovala v zadrage, ki bi se nato združile v veliko, enotno selekcijsko zvezo. Soglasno je bil nato sprejet predlog svetnika g. Bukovca, naj bi banska uprava v tem smislu sestavi

osnutek pravil, po katerih bi morale biti pravice obeh skupin zavarovane tako, da bi bila vsaka nadvlada drugega nad drugim izključena. Našo so bili izvoljeni g. Paljk, Inkret in Seifert v odbor za sestavo novih pravil, banska uprava pa bo pritegnila v ta odbor še nekaj drugih zanimancev. Predsednik »Živalce« ravnatelj g. Lap je pri tej priliki maglasi potrebo enotnega strokovnega društva, ki bi mu morali odločilni činitelji z vso svojo podporo stati ob strani, da bi se popravila velika škoda, ki je nastala za naše rejce, odkar sta Bolgarija in Rumunija prevzeli skoraj ves naš izvoz.

Na koncu je g. Kelmanič razvil še nekaj misli o tem, kako naj bi se poživilo sodelovanje rejskih društev ob tesnejšem stiku s kmetijskim oddelkom banske uprave, bakteriološkim zavodom in Kmetijsko družbo. Oblastva naj tudi v bodoče dopuste vsako zasebno pobudo, ki je doslej pokazala prav lepe uspehe, hkratu pa naj poskrbe za strokovno vodstvo rejskega gibanja.

Posvet je, kakor upamo, le dovedel do tega, da bodo rejci malih živali začeli spet složno delovati.

meru, pripada med drugim tudi naloga, da popravijo sloves domačemu ljutomerskemu vinu, ki ga je uživalo daleč preko deželnih meja, pa so mu ga iz koristiljubja mnogi pokvarili. V ta namen je ljutomerska podružnica Vinarskega društva pred nedavnim časom na odločilnih mestih začela posredovati, da bi se ljutomerskemu vinu zagotovila varstvena znamka za njegov izvor. Kaže, da se bo za tako zaščiteno vino dala delati uspešnejša reklama in da se bo s to pridobitvijo laže in draže prodajalo.

Vsi pojdemo na skakalne tekme v Planico

Smučarstvo se je pri nas v zadnjih letih zelo razširilo. Tega smo lahko mi kmetje samo veseli, kajti meščani, ki prihajajo pozimi na deželo, nam dajo precej zaslužiti, škoda nam pa v snegu ne morejo delati.

Sicer pa je smučanje zdravo in ne bi prav nič škodovalo, če bi se ga tudi mi malo bolj oprijeli.

V Planici, blizu Rateč, na našem skrajnem zapadu, kjer je nedaleč meja med Jugoslavijo Avstrijo in Italijo, bodo 8. marca velike mednarodne skakalne tekme, ki se jih bo udeležilo, kakor računajo prireditelji, nad 20.000 gledalcev. Skakalnica, ki so jo letos obnovili in podaljšali, omogoča do 120 metrov dolge skoke. Že lani, ko so bile na isti skakalnici podobne tekme, je najboljši skakalec skočil 99 metrov daleč.

Sto metrov po zraku med nebom in zemljo, s težkimi in nerodnimi smučmi na nogah, ni igrača. Človek, ki hoče napraviti kaj takega, mora imeti pač močne živce in obilo izkušenosti, kajti če le malo nerodno leti, se lahko prevrne in polomi. Štejejo samo tisti skoki, pri katerih tekmovalci brez padca pristane na tleh in se še nekaj časa pelje dalje.

Na lanskih tekmah je bilo razen meščanov tudi precej kmetijskih obiskovalcev, na teh tekmah. Skoraj vsi domačini so se jih udeležili, prišlo pa je tudi obilo ljudi iz oddaljenih vasi. Letos je zanimanje za skakanje še dosti večje in se pripravljajo cele vasi, da jih pojdejo gledat. Stroški so namreč prav majhni. Železnica je dovolila za vse udeležence tako velik popust, da plačajo samo tretjino navad-

Vinski sejmi so potrebni

Podružnica vinarskega društva v Ljutomru nam je poslala dopis, iz katerega povzemamo:

Tudi pred vojno je bil včasih zastoj v vinski trgovini. Starejši se še spominjajo tako zvane »vinske klavzule«, ki je uvozu cenejših italijanskih vin na stečaj odprla vrata v takratno Avstro-Ogrsko na škodo domačega vinogradniškega producenta. Po odpravi zlogasne klavzule so se pa razmere izboljšale. Drugače je zdaj. Po nastanku carinskih ovir ob naših državnih mejah nam je izvoz na naša prejšnja tržišča otežkočen. Trgovina z vinom v državi samji pa je zaradi nadpridelka ohromela. Raba vina je v preteklih letih zaradi obremenitve vinskega pridelka s pretiranimi trošarinskimi dajatvami padla.

Za vsak proizvod, katerega ponudba je večja od povpraševanja, je potrebno, ako ga hočeš prodati, da se obajša kupcu pot do njega. S tega stališča so nam postali vinski sejmi potrebni. Za kupca je velika pridobitev, če se mu omogoči pregled množine in

kakovosti vinskega pridelka s čim manjšo zamudo in stroški v onem vinskem okolišju, kjer trajno kupuje. Ako ni na vinskem sejmju sklenil zaželjene kupčije, mu ostane katalog, ki se mu je na vinskem sejmju izročil kot kašipot za poznejše sklepanje kupčij.

Poleg reklamnega pa imajo vinski sejmi tudi vzgojni pomen za vinogradnika. Vsak razstavljalec se potruži, da svoje vino s pravih in negovanjem pripravi za sejem in kupca.

»Predlanskim sem razstavil, lani tudi, pa nisem ničesar prodal, zakaj naj še razstavljam!« bo morda rekel kdo. Toda, ali ima kdo škodo, ker je razstavil vino? Največ je tistih, ki so prodali svoje vino pozneje, a niso niti slutili, da je kupec iz sejmjskega kataloga, ki ga je dobil morda že iz druge ali tretje roke, izvedel, kje in pri kom na, vino lišče. Prireditve vinskih sejmjuv nam narekuje samopomoč, zato morajo vinogradniki pri njih sodelovati brez izjeme vsi!

Vinskim sejmju, ki se prirejajo v Ljuto-

Ivan Štvernik

14

Usodna žena

Inženjer se je ozrl na svoj prstan. Kamen je bil mlačen, ves skajhen. Zdaj je moral verjeti njegovi skrivnostni moči!

Globoko je zasopel ter si odel obraz s priličnim nasmeškom.

»Za Boga, draga Sibila, kako čudne misli strašijo po tvoji glavi! Beatrika in njen stric, stari Viktor — ne — povsem napak si ocenila najina čustva. Na take stvari misli Beatrika prav tako malo kakor jaz. Moja čustva do nje so samo očetovska. Ona si izbere lepega dne mladega, živahnega moža, ne strička-starine, ki jo je ujčkal otroka na kolenih«, je rekel z dozdevno nedolžnostjo.

Toda gospa Sibila je bila trdovratna. S pretkanostjo je hotela srečno dovršiti, kar je bila Beatrika pokvarila v svoji prenegli vnemi.

»Jaz pa vendar mislim, da se motiš, ljubi svak. Beatrika je uganjala s tvojo sliko že vsa ta leta pravo malikovanje. Zelo, zelo se je navduševala zate.«

Odmahnil je z roko. Ta igra mu je bila nezrekljivo mučna, ker je moral sam nastopati v komediji, da je prihranil ženskama osramočenje. Toda moral je vztrajati, ako je hotel enkrat za vselej razbistriči položaj.

»To je pač tako pri mladih gospodičnah«, je rekel malomarno. »Za nekaj se morajo navduševati v »letih nerodnih« — ta za poročnika, ona za profesorja literature, tretja za starikavega strica.«

»O, ti si zelo mlad in nevaren stric.«

Viktor je vstal. »Ljuba Sibila, v veliko ljubeznivost ti moram šteti, da me še vedno ne vržeš med staro železje. Beatrika pa stori to prav gotovo — ako ne danes, vsaj jutri ali pojutrišnjem. Bodi brez skrbi. Tvoja hčerka ne misli na to, da bi dajala v svojem srcu prostora toplejšim čuvstvom do mene, nego morejo temeljiti na najinem sorodstvu — prav tako malo, kakor morem čutiti jaz do nje kaj drugega nego očetovsko radost nad njeno ljubko in svežo mladostno lepoto. Njeno pravkaršnje razburjeno vedenje izvirja pač iz mačne nervoznosti, ki ni redek pojav pri mladih gospodičnah njenih let. Ne pripisujem ji nikakega posebnega pomena. Zdi se mi, da je med tem postalo pozno. Lahko noč, draga Sibila, čas je, da se umaknem med svoje štiri stene. Do svidenja jutri pri zajtrku.«

To reki je galantno poljubil še vedno zelo lepo roko gospe Sibile in naglo odšel iz sobe.

Zunaj je globoko zasopel ter si pogladil razgreto čelo. Pri srcu mu je bilo, kakor bi se bil rešil iz smrtne nevarnosti.

Gospa Sibila je z nepopisnim izrazom gledala za njim in krenila nato počasi v sobo svoje hčerke.

Beatrika je sedela na postelji, vsa zasopla od pričakovanja. Ko je zagledala mater, je planila na noge in ji skočila naproti.

»Kako je?«

Gospa Sibila je zmajala z glavo. »Nič ni. Beatrika. Hotela sem ti pomagati, a ves moj trud je bil zaman.«

»Povej mi vse!« je silila Beatrika.

Mati ji je dobesedno ponovila svoj raz-

govor z Viktorjem. Beatrika jo je poslušala z mrkim obrazom.

»Tega ne razumem, še zmerom ne. Namah je bil ves izpremenjen. Do včeraj sem bila povsem gotova svoje stvari. Sa veš, da sem previdna. Toda mahoma je postal ves drugačen. V svojem prizadevanju, da bi si izsilila uspeh, sem ravnala nerodno. Izmužil se mi je. Za tem mora nekaj tičati. Toda kaj? Dobil je pismo — naslov je bil ženska pisava. Od tistega trenutka je tako čuden. Ali je mari Romana vteknila prste vmes? Nocoj je govoril z njo skoraj neprestano, in vse je kazalo, da mu ta pomenek prija. Tudi pri mizi jo je gledal venomer in ona njega takisto. Ali me hoče morda izpodjesti, grdo ba grda?«

Mati je zmajala z glavo. »Nikar, Beatrika! Romana pa ti! To je vendar nezmišle! Saj ti še čevljev ne odveže.«

»O, kadar hoče, izgleda prav dobro! Nocoj na primer.«

»Vsekako ne morem tekmovati s teboj. Saj vendar veš, kako malo se menijo gospodje zanjo.«

»Ker se sama odmče. Morda se je nalašč namenila v moje žele, ker vidi, da merim na Viktorja. Toda gorje, ako je rest tako. Kar brez boja se ji ne dam podreti. Nji se pač še lahko postavim po robu — in vsaki drugi tudi! Naj se skriva za Viktorjevo nenadno umenjenostjo kar se hoče, prav zdaj zastavim vse moči, da ga osvobodim!«

Gospa Sibila je vzdihnila. »Ah, dete, meni s zdi stvar vendarle brezupna spričo njegovega današnjega vedenja. Izražal se je tako odločno in naglašal tako jasno, da ima do tebe zgolj očetovska čustva!«

ne voznine, vstopnica za gledanje tekme bo stala le nekaj dinarjev, jed si pa lahko vsakdo kar sam s seboj prinese.

Tekmovali bodo po večini pripadniki severnih narodov: Švedi in Norvežani, pa tudi Čehi, Poljaki, Švicarji, Avstrijci in seveda naši fantje, ki niso kar tako.

Tisti, ki se hočejo prepričati, kaj zmorejo res dobri smučarji, in ki hočejo na lastne oči videti, kako bo prvič na svetu skočil človek sto metrov daleč, naj grede 8. marca v Planico. Ne bo jim žal! Kmečki smučar.

Politični pregled

V soboto je bilo

zaključeno zasedanje dravskega banovinskega sveta.

Po končani računski razpravi so prišle na dnevni red izpremembe banovinskih uredb o občinskih uslužbenih in o občinskih volitvah in bile brez razprave sprejete. Po izpremenjeni uredbi o občinskih volitvah se morajo vse od sodišča potrjene kandidatne liste na običajen način razglasiti v občini, in ostati na občinski deski prbrite do dneva volitev. Za predsednika volilne komisije se lahko določi primerna oseba tudi iz kake druge občine, ne samo iz domače, kakor je bilo predpisano doslej. Volilne prostore bo določalo nadzorno oblastvo in ne več občina. Ko so kandidatne liste izročene sodišču, se ne morejo več preklicati.

V soboto je prispel

v Beograd češkoslovaški ministrski predsednik dr. Milan Hodža.

Izredno prisrčni sprejem odličnega državnika bratske države je pokazal, da vlada med obema državama res iskreno prijateljstvo. Jugoslovenska prestolnica mu je v imenu vse države izkazala tople počastitve. Na beograjski postaji so sprejeli dr. Hodža naš ministrski predsednik dr. Stojadinović z več člani vlade in drugi odličniki. V Beogradu se je dr. Hodža razgovarjal z našim ministrskim predsednikom, bil sprejet od Nj. Vls. kneza namestnika Pavla, od Nj. Vel. kraljice Marije, obiskal je narodno skupščino in senat, položil venec na grob velikega kralja Ujedinitelja in na grob ne-

Beatrika je srdito pogledala predse. »Do nedavnega so bila njegova čuvstva do mene vse prej nego očetovska. Ne, ne, vzrok izpremembe je drugačen; moram ga dognati, kakšen je! Vsekako hočem paziti tudi na Romano. Prav sumljivo se mi zdi, da se je začel tako nenadoma zanimati za tovarno. Morda špekulira kljub svojemu bogastvu na Romanino imetje. Toda iz te moke ne bo kruha. Jutri ga ne pustim samega tja; spremim ga.«

Tudi gospa Sibila se je nalezla Beatricine bojevitosti. »Nu, dobro, pa pozkusi srečo še enkrat. A bodi premišljena, Beatrika, da ne iztakneš še hujšega poraza!«

»Ne skrbi. Poslej bom previdnejša. Napravim si čisto nov načrt. Če nič drugega, zahteva čast, da dosežem svoj cilj.«

11. POGlavJE.

Poslovivši se od gospe Sibile je krenil Viktor Trtnik v svojo sobo. Ves zamisljen in slabe volje si je zapalil cigareto in jel hoditi sem in tja.

Prizor, ki ga je bil doživel pravkar z Beatriko in njeno materjo, mu je bil silno mučen. Premišljal je, ali ne bi bilo bolje, da skrajša svoje bivanje v tej hiši. Ta misel pa mu je rodila čudno spoznanje. Zazdelo se mu je, da ni bil nanjo še nikoli tako navezan kakor zdaj.

Cez nekaj časa je pozvonil Kaluti. Sluga je takoj prišel.

»Kaj ukazuje sahib?«

Viktor je radovedno pogledal na prstan. Kamen je bil čist kakor ribje oko.

»Povej, Kaluta, ali si poprel, ko si nosil

Kaj pa je v žehniku?

Nekdo Vam je natresel črnino vanj. Gospa Ivanka pa miri nevesčo dekle: Črna voda je merilo, kako je oprano perilo. Čim temnejša voda, tem lepše je perilo oprano. Terpentinovo milo Zlatorog da vedno temno vodo, zato pa je s tem milom oprano perilo lepše kot novo. Lepo duhti in iz njega kar puhti po snagi in svežosti.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

znanega junaka, obiskal je ministra za vojsko in mornarico Živkovića in posetil tudi vojaško kolonijo. Na svojih razgovorih sta oba predsednika in zunanja ministra, dr. Hodža in dr. Stojadinović, izmenjavala misli glede današnjega položaja, zlasti glede na razmere v Podunavju. Obe državi bosta podpirali vsa stremjenja, ki gredo za podunavsko gospodarsko sodelovanje v smislu dogovora Male antante za korist vseh prizadetih. Obe državi ostaneta tudi neodtujljivi pobornici miru. Dr. Hodža se je mudil v Beogradu tri dni in je v ponedeljek po prisrčnem slovesu odpotoval nazaj v Prago, kamor je došel v torek popoldne. Kakor poročajo, namerava dr. Hodža že prihodnji mesec posetiti avstrijskega kancelarja.

V torek se je

spet sestala narodna skupščina,

a je bila seja spet viharna zaradi zapisnika zadnje seje, ki mu je opozicija očitala netočnost. Ko je vladna večina zapisnik odobrila, je opozicija v znak protesta zapustila sejo. V sredo se je začela proračunska razprava.

Iz Rima poročajo

o uspešni italijanski ofenzivi proti abesinski armadi rasa Mulugete.

Zdaj se je po vesteh iz Adis Abebe umik

rasa Mulugete končal in je njegova armada zasedla nove položaje v gorovju Ambi Alagiju. Ras Imru, guverner Godžama, je zadnje dni dosegel po abesinskih vesteh nasproti Italijanom znatne uspehe. Uničil je baje 30 italijanskih tankov z majhnimi izgubami. Italijani se zdaj pripravljajo na napad na nove abesinske postojanke pri Ambi Alagiju.

DOPISI

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. Naša okolica je znana, da jo pogosto obiskuje svinjska kuga. Tudi zdaj se je pojavila pri nekaterih kmetih po naših vaseh. Oblastvo je ukrenilo potrebno, da se zatre. Začela se je svinjska kuga v Lukavcih, kjer se sploh navadno začneja. Lukavcem bo treba posvetiti večjo pažnjo, da se enkrat doženejo vzroki te nevarne svinjske bolezni.

LJUTOMER. Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v nedeljo 1. marca sadjarski tečaj ob pol 9. v sadovnjaku g. Zacherla (prej Skuhala-Šumenjak) v Ljutomeru o pravilnem sajenju, obrezovanju, snaženju in škropljenju s prevozno škropilnico. Pridite v obilnem številu! Za primer slabega vremena se preloži tečaj na naslednjo nedeljo 8. marca.

ta prstan sam, katerikrat opazil, da bi se bila skalila barva?«

Kaluta je sklonil glavo z lastnim mu ponosnim dostojanstvom.

»Pogosto, sahib. Kadar mi je stal nasproti sovražnik ali človek, ki me je hotel ukarati, je govoril kamen.«

Viktor je zamišljeno pogledal nanj. »Opiši mi ta pojav natanko.«

Kaluta je povedal do pičice tisto, kar je bil, Viktor sam opazil pri kamnu. Na koncu je vprašal: »Ali sahib še ni preizkusil čudežne moči tega kamna?«

Viktor je sklonil glavo: »Pač, opazil sem nekaj takšnih izprememb.«

Kalutove oči so se zasvetile. »Sahib mora verjeti prstanu.«

Viktor je negotovo uprl vanj oči.

»Ali si morda preizkušal prstan že tu, v tej hiši, preden si mi ga dal?«

Kaluta je pokimal. »Da, sahib, pri vseh ljudeh v tej hiši.«

»In si zdaj prepričan, da veš o teh ljudeh, ali so pošteni ali nepošteni, resnicoljubni ali lažnivi?«

»Tako je, sahib!«

»Daj, Kaluta, povej mi, za koga in zoper koga je govoril kamen na tvoji roki.«

Kaluta je sklonil glavo. »Kaluta stori, karkoli mu sahib ukaže. Poštena in resnicoljubna je predvsem miss sahib Romana s temnimi očmi. Ona ima tudi dobro srce.«

»Ali ti je tudi to povedal kamen?«

»Ne, sahib. Toda miss sahib Romana stori mnogo dobrega, dasi čisto na tihem. Nihče ne sme videti tega. A Kaluta vidi. Kaluta govori s služabnico, ki ji pravijo »stara

Dora«. Dora služi miss-sahibi Romani že izza njenih otroških let in ve vse, kar se tče miss-sahib Romane. In če govori služkinja o sahibu tako dobro, potem se ve, da je miss sahib Romana res s blagega srca. Miss sahib Romana ima oči, iz katerih sije toplo sonce in greje človeku srce.«

Viktor ga je smehljaje poslušal. »Tedaj daješ miss-sahibi Romani prvenstvo?«

»Da, sahib. Za njo pride mladi sahib Janko. Tudi zanj govori kamen: dober je in nezmožen hlimbe. Takšna je tudi stara Dora in tisti sahib s sivimi lasmi, ki poseča miss-sahibo v pisalni sobi ter prihaja iz tovarne.«

»Aha, to je prokurist Hojar, kaj ne?« je vprašal Viktor.

Kaluta je pritrnil. Nato je razdelil vso služinčad v poštene in nepoštene. Viktor je sklenil, da drugi dan sam preizkusij pri poslih prstanovo moč; mimogrede naj omenimo, da je kamen v vseh slučajih potrdil Kalutovo mnenje.

Samo o Beatrici in njeni materi se Kaluta ni izrazil.

Tedaj pa ga je Viktor naravnost vprašal o njej dveh.

Kaluta je proseče pogledal gospodarja s svojimi zvestimi očmi. »Ali m o r a Kaluta govoriti o sahibah Beatrici in njeni materi?«

Viktor je trdno uprl svoje oči v njegovo. »Mora, ker je zvest služabnik in ker želi tako njegov gospodar.«

Tedaj je Kaluta pretegnil svoja široka pleča ter rekel glasno in razločno: »Miss sahib Beatrika laže. Miss sahib laže. Sa-

LJUTOMER. Učiteljski pevski zbor iz Ljubljane priredi pevski koncert 8. marca popoldne v Sokolskem domu v Ljutomeru. Na to veliko prireditev moramo pohiteti vsi od blizu in daleč. Dne 1. marca se odpre v Ljutomeru katastrska uprava, ki jo bo vodil geometer g. Dvoršak.

LJUTOMER. Ker se volilci obračajo na podpisane glede prisilnih prodaj premičnin in nepremičnin, sporočam o zadevi tole: Slične neznosne gospodarske težkoče se pojavljajo v vsej državi. Da bi se temu odpravilo, je nekaj narodnih poslancev na seji narodne skupščine predložilo najni zakon-ski predlog, ki ga je utemeljil narodni poslanec Joca Georgijevič. V predlogu se je zahtevala razglasitev moratorija za vse dolgove do 20. avgusta letos. Do tega roka pa naj bi vlada predložila zakon, ki bi končno uredil vraščanje kmečkih dolgov. Predlog je bil žal od vladne večine odklonjen. Lukačič Avgust, narodni poslanec.

MALA NEDELJA. (Smrtna kosa). Nedavno je umrl zadet od srčne kapi g. Jožef Lipša, trgovec in bivši nadškofijski komornik, nazadnje stanujoč v Mariboru. Pokojnik je bil velik dobrotnik cerkva in raznih cerkvenih organizacij. Petkrat je bil odlikovan od vatikanskih oblastev, obiskal je večkrat Lurd, Palestino, Jeruzalem in Rim. Svoje premoženje (okoli 200.000 Din) je zapustil dobroteljnima organizacijama, salezijan-skim zavodom, raznim zavodom usmiljen in šolskih sester. Vojne se je udeleževal kot bolničar. Pokojnikovo truplo so pripeljali s starega mestnega pokopališča v Mariboru z avtom k Mali Nedelji. Tu so ga v spremstvu devetih duhovnikov, cerkvenih pevcev, zastopnikov raznih društev iz Maribora in galskih čet od Male Nedelje, iz Radoslavcev in Gajšincev ter občinstva položili k večnemu počitku v družinsko grobnico. Od rajnega se je poslovil domači g. župnik. Vsem, ki so spremili rajnega na zadnji poti, se je zahvalil njegov nečak Alojzij. Pokojnika, ki je imel vedno odprto srce za siromake in uboge dijake, bomo ohranili v trajnem spomnu!

NORSINCI. Električno podjetje v Ljutomeru je napeljalo svoj daljnovod v Noršince, kjer so zagorele že prve žarnice. Za to delo ima mnogo zaslug občinski odbor za Ljutomer in okolico, ki je dal pobudo za elektrifikacijo.

hčb naj se varuje gadov s sinjimi očmi. Miss sahib Beatrika je izpraševala Kaluto o marsičem ter ponujala Kaluti denarja. Toda Kaluta molči in ne jemlje denarja od drugih ljudi. Sahib naj bo previden, Miss sahib Beatrika ni dobra.

Viktor je smehljalje položil roko na slugovo ramo. »Bodi brez skrbi, dobričina; nevarnost je minila. Tvoj kamen je dober, zanesti se hočem nanj tudi zamarej. S tem, da si mi dal prstan, si mi storil nemara veliko uslugo. Odpira mi oči.«

Kalutove oči so se razveselile. »Kaluta ljubi svojega sahiba in je pripravljen vse storiti zanj.«

Viktor mu je pokimal. »Da, ti si zvesta duša. Vidiš, tudi prstan pravi tako: kamen govori zate! In zdaj še nekaj. Kaluta. Missis sahib Suzana mi je pisala. Prej ko mogoče se moram peljati k nji. Ti me boš spremljal. Odpraviva se te dni. Preden pojdeva, ti še naročim, kar treba.«

Kaluta je sklonil glavo. »Kaluta pojde s sahibom, kamorkoli ga povede.«

Viktor je velel naj mu pomaga pri razpravljanju; nato je legel. Preden je zaspal, je rekel smehljalje se sam pri sebi: »Poštena in resnicoljubna je predvsem miss sahib Romana s temnimi očmi. Ona ima tudi dobro srce.«

In nehotje je pomislil, da ima Romana Severjeva pri njem že tri zagovornike — Janka, Kaluto — in čarobni prstan.

Ko se je Viktor Trtnik drugo jutro popoldne napravil za v tovarno in stopil iz svoje sobe, ga je Kaluta že čakal pred vrati.

»Ali je voz pripravljen, Kaluta?«

SV. DUH NA STARI GORI. Veteransko društvo je imelo nedavno redni občni zbor, na katerem je zaradi zašlug za društvo imenova-člo za častnega člana gg. Franca Kranjca in Franca Kosija ter jima izročilo lični diplomi. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika Alojz Lupša, za podpredsednika Franc Krajnc, za tajnika Franc Kosi, za blagajnika Franc Vaisman, za gospodarja Franc Štekovec in drugi.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Posestnik Anton Lapornik od Sv. Jederti je šef 14. t. m. na sejem v Sevnico. Nazaj grede se je oglasil v gostilni pri postaji, vzel iz denarnice 100 Din in plačal zapitek ter si kupil vozni listek na postaji. Med vožnjo v vlak je pri postaji na Bregu nenadno pogrešil denarnico, v kateri je imel 9.900 Din. Orožništvo je pridno na delu, da izsledi najditelja, odnosno žeparja. Komur je o zadevi kaj znano, naj javi orožništvu, za kar prejme izdatno nagrado.

VUZENICA. V »Delavski politiki« z dne 15. t. m. se je nekdo (oba pisca članka poznamo prav dobro) na svoj način privoščil tukajšnjo občino in domačega nadžupnika. Saj res skoro ni vročno, da bi sploh odgovarjali na takšno nesvarno natolcevanje. Ker pa bi se utegnili molk napačno tolmačiti, bomo samo ugotovili resnično stanje vse zadeve. Res je, da sta umrla Tonej in Cila v koči, ki je vse prej kakor stanovanje. Vprašamo pa, kdo ju je pa spravil v to podrtijo. In potem, zakaj se ju nihče ni usmili, zlasti ne od onih gostobesednežev, da bi ju vzel pod boljše streho? Občina žal nima ubožnice; tega pa ni kriva sedanja uprava, temveč tista, ki v onih dobrih

časih (v l. 1924. do 1928.), ko je bilo lahka za denar, ni hotela ničesar v tej smeri storiti. Bilo je denarja, skoro bi rekli, kakor toče, pa se gg. niso niti potrudili, da bi res malenkostni dolg za šolo odplačali. V socialnem pogledu se sploh ni storilo nič. Zdaj pa, ko sploh od nikoder ni sredstev, ko občina ne prejme niti toliko, da bi plačala nastavljenice, se zahtevajo čarovnije. To samo tako mimogrede. Ni res, da bi bil Tonej zvonil pod sedanjem g. nadžupnikom, zvonili so drugi. Pa tudi, ko je prej zvonil, tega niti ob nedeljah ni storil zastoni, temveč je zahteval zato vsakikrat dve steklenici mošta; ko tega ni več dobil, pa je tuč zvonjenje pustil. Kar je pa prej storil, zato je bil plačan. Grdobija je tudi jadikovanje, češ: po smrti so dali Toneja prenesti v mrtvašnico. Zakaj pa je mrtvašnica sploh tu? Ako pusec onega dopisa tega ne ve, pa naj se za to zanima. Naposled je reč taka, da je mrtvašnica neprimerno čednejša od one raztrgane kočice. Potem pa tudi, ali naj bolna Cila leži poleg mrtveca? Tudi za Cilo, ko je umrla, bi bilo mnogo primernejše, če bi bila prišla v mrtvašnico. Bila bi vsaj na hladnem in čednem, pa se ne bi bila »zelhala« v dimu, kakor so rekli. Pogreb so videli tudi tisti, na katere gre namigavanje, »če niso bili slučajno slepi«. Stavili so si prav tisti gledajoči slepci vprašanje, ali ne bi bilo boljše, če bi bili oni gostobesedneži skrbeli za živo Cilo malo bolj kakor samo z besedami. Oni »bogotini«, ki niso samo »bele vrane«, si pač mislijo o »prirediteljih« pogrebnih svečanosti svoje. Vsekakor ni lepo, mrtvece uporabljati za svoje neslanosti.

Uspešna borba hrvatskih kmetov za višje cene živini

Tudi na zadnjem tedenskem živinskem sejmu v Zagrebu 19. t. m. so kmetje držali cene živini za 10 do 30 odstotkov višje. Posebna kmečka komisija je takoj jutraj določila cene, izpod katerih kmetje niso smeli prodajati živine. Voli so se prodajali od 3.75 do 5.50, bikji po 4 do 4.50, junoci po 4.50 do 5, krave po 3 do 4.50, teleta pa po 4.50 do

6.50 Din za kg žive teže. Kljub povišanim cenam je bil promet zelo živahen.

Slično so postopali kmetje tudi na varaždinskem sejmu kjer so bili številni tuji kupci sprva vzdržljivi, pozneje pa, ko so spoznali, da gre za dobro izvedeno organizacijo, so se vdali in kupili skoro vso živino v bojazni, da se ne bi cene še bolj dvignile.

»Je, sahib«, je odgovoril Indijec.

Viktor je odšel po dolgem mostovžu in po stopnicah; Kaluta mu je sledil. Spodaj, v veži, je Viktor v svoje začudenje zagledal Beatriko, ki je sedela v naslonjaču. Tudi ona je bila oblečena za izprehod. Z veseljem smehljaljem, kakor bi se razumelo samo po sebi, je vstala ter se mu obesila na komolec.

»Dalje časa si se oblačil, Viktor, kakor jaz. Že pet minut čakam nate tu spodaj.« Negotovo jo je pogledal. Vide-la sta se bila danes samo pri obedu, a tam je bila Beatrika vesela in dobre volje, kakor da se ni zgodilo snoči nič posebnega. Tudi on ni pokazal z ničemer, da še misli na mučni dogodek.

»Name čakaš?« je vprašal. »Ali česa želiš od mene?«

Zasmejala se je z dozdevno brezskrbnostjo. »Kako, ljubi Viktor! Saj se peljeva vendar skupaj v tovarno!«

Viktorjev obraz ni izdal, da mu je spremstvo neprijetno; svojega začudenja pa vendar ni mogel skriti.

»Ti hočeš z menoj v tovarno?«

Nasmehnila se je nagajivo. »Seveda!«

»Snoči si vendar rekla, da je zrak v tovarni neznosen.«

»Da, zrak je strašen. Ali vendar me je prišlo, da bi se peljala spet enkrat tja in ogledala naprave. V tvoji družbi mi bodo gotovo zanimivejše.«

Viktor je zatajil svoje nemilo presenečenje. Obrnil se je h Kaluti—Baju. »Odpri vrata, Kaluta, da more miss sahib na voz.«

To rekši je odvedel Beatriko k avtomo-

bilu. Vljudno ji je pomagal, da je vstopila in velel nato Indijcu, naj sede zraven šoferja. Šam je obstal pri odprtih vratih, gledaje po cesti.

»Zakaj ne vstopiš, Viktor« je vprašala Beatrika, čudeč se njegovemu obotavljanju.

Viktor je pogledal na uro. »Se minutico moraš potrpeti.«

»Česa čakaš?« je dejala ona.

»Janka. Vsak trenutek mora biti tu.«

Ta odgovor je očitno razočaral Beatriko. Zanašala se je, da se popelje z Viktorjem sama. Jezilo jo je že to, da pojde tudi »nadležni Indijec«, ki je venomer tako nepremično strmel vanjo s svojimi temnimi očmi. In zdaj se je obetal še Janko po vrhu! »Janka? Mar se pelje tudi on?« je vprašala.

»Da.«

»Saj ima vendar šolo, kolikor vem.«

»Samo do treh. Takoj mora priti. Zgovorila sva se.«

»Tak sedi vendar tačas. Kdo ve, ali bo Janko točen. Lahko se pripelje za nama s kolešom.«

»Objubil sem mu, da ga počakam — glej, pravkar je zavil okrog vogla.«

Janko je pridrvel brez sape, videč, da avto že stoji pred hišo. Vrgel je knjige služabniku, ki je stal pri vhodu, in pozdravil Viktorja s smečnimi se očmi.

»Evo me, stric Viktor — pol minute prepozno! Razrednik me je zadržal. Zdaj se lahko odpeljem.«

»Da, Janko, le vstopi.«

(Dalje prihodnjik)

Največ živine je bilo prodano za Avstrijo, Grčijo in Španijo.

Ker so zagrebški mesarji zagrozili, da bodo zaradi povišanja cen podražili meso, je »Seljačka sloga«, ki vodi to gibanje za dvig cen živini, napovedala, da bo v tem primeru ustanovila v Zagrebu in v vseh večjih mestih zadružne klavnice, v katerih bo prodajala meso kljub višjim cenam živine za 10 do 15 odstot. ceneje, kakor ga zdaj prodajajo zagrebški mesarji.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejmu so bile za kg žive teže nastopne cene: volom 2 do 2.75, kravam 1.50 do 2.50, bikom 2.50, juacem 2, telcem 2.25 do 3.50 Din. Konje so prodajali po kakovosti od 800 do 3000, žrebeta pa od 300 do 1400 Din za glavo.

SVINJE. Na ptujskem svinjskem sejmu so se trgovali za kg. žive teže: Pršutarji po 5 do 5.75, dobele svinje po 6, plemenske po 4.75 do 5 Din. Kilogram mrtve teže je bil po 7 do 9 Din.

VINO. Cene vinu v dravski in v drugih banovinah se niso nič izboljšale in je kupčija še vedno mrtva. Navadna rdeča namizna vina se prodajajo po 2.75 do 3.25, boljša po 3.50 do 4, izbrana po 4.50 do 5.50, bela navadna po 2.50 do 3, boljša po 3.50 do 4.50 in sortirana, aromatična po 5 do 6 Din liter. Cenejša so seveda dalmatinska, banatska in srbska vina, ki čedalje bolj osvaja vinska tržišča celo v vinorodnih krajih dravske banovine.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah s prišteto premijo:

1 nizozemski goldinar za 29.59 do 29.73 dinarjev;

1 nemško marko za 17.48 do 17.62 Din;

1 angleški funt šterling za 214.63 do 216.68 dinarjev;

1 ameriški dolar za 42.74 do 43.11 Din;

100 francoskih frankov za 287.86 do 289.30 dinarjev;

100 češkoslovaških kron za 180.61—181.72 dinarjev.

Vojna škoda se je trgovala po 359 do 361 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 79 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 9.65 Din in nemške klirinške marke po 14.40 Din.

Sejmi

1. marca: Krka, Nova vas na Blokah;
2. marca: Konjice, Marenberg, samo za živino, Planina pri Sevnici, Murska Sobota, Sv. Lenart pod Turjakom, Radeče ob Savi, Vrhnika;
3. marca: Gornji Tuhnj, Koprivnica pri Smarju, Vransko, St. Janž (krški srez);
4. marca: Oplovnica, Petrovče;
5. marca: Sodražica, Škocijan;
6. marca: Mengeš, Sv. Peter pod Sv. gorami,
7. marca: Slovenjgradec (samo za živino).

Drobne vesti

Objavljanje prodajalcev slabega vina. Kmetijsko ministarstvo bo v bodoče objavljalo imena prodajalcev vinskega pridelka, katerih vina bodo po ugotovitvah postaj za preiskovanje vin bolna, ponarejena, pridelana iz samorodnic ali pa iz kakršnihkoli drugih razlogov ne bi ustrezala vinskemu zakonu. To objavljanje se bo vršilo vsake tri mesece.

Žrebanje Vojne škode. Dne 2. marca ob 9. dopoldne bo v odseku za državne dolgovne v finančnem ministarstvu 21. žrebanje obveznic Vojne škode.

Ljutomerski vinski sejem bo nudil letos obiskovalcem v velikem obsegu mnogovrstne vzorce vina. Razstavljene bodo tudi razne vinogradniške potrebščine. Tvrde, ki bi žele razstaviti, naj to javijo čim prej. Vsi vzorci vina in vinskih proizvodov morajo dospeti vsaj en dan pred razstavo, ki se začne 3. marca ob 9. uri. Dopise in vzorce sprejema mesina občina v Ljutomeru.

Podražitev mesa na Hrvatskem. Zadnjič smo poročali, da so hrvaški kmetje povišali cene živine na zagrebškem sejmu za 20 do 30 odstotkov in po tej ceni tudi prodajali svojo živino. Zdaj so mesarji na Hrvatskem razen v Zagrebu povišali cene mesu za 2 Din pri kilogramu. Dosedanje cene so bile 6 do 10 Din za kilogram.

Domače novosti

* **Kralj krstni boter.** Posestniku Hrasniku pri Sv. Kižu nad Mariborom se je rodil 15. otrok (9. sn). Hrasnik je zaprosil za botrstvo Nj. Vel. kralja Petra. Prošnja mu je bila uslišana in je bil v nedeljo pri Sv. Krtžu svečani krst, pri katerem je v sokega botra zastopal poveljnik 45. pehotnega polka polkovnik g. Božovič, ki je ob tej priliki izročil otrokovemu očetu drago čena darila.

* **Novi direktor ljubljanske železniške direkcije** g. dr. Aleksander Fatur je po odhodu prejšnjega direktorja g. Josipa Cugmusa, ki je bil imenovan za pomočnika generalnega direktorja državnih železnic, nastopil pred dnevi svoje službeno mesto. Novi direktor se je rodil l. 1878. v Zakotu blizu Brežic v železničarski družini. Tako torej že od mladih let pozna odgovorno železničarjevo delo v vseh panogah.

* **Upokojena sta bana** vardarske banovine Ranko Trifunović in moravske Dobrica Matković.

* **Narodnim poslancem so zvišali dnevnice.** Te dni je bil sprejet soglasni sklep upravnega odbora narodne skupščine, da se narodnim poslancem zvišajo dnevnice od 200 na 250 Din, torej na 7500 mesečno. To velja za nazaj od junja lani, tako da bo dobil vsak narodni poslanec izplačan 12.000 Din za nazaj. Poleg tega je dobil vsak narodni poslanec 5000 Din kot prispevek za zimo, skupaj torej 17.500 Din. To znese za vse poslance 5.372.000 Din.

* **Železniške ugodnosti.** Prometni minister je podpisal izpremembe pravilnika o vozih ojaševah, po katerih bodo zdaj uživali iste vozne ojašave, kakor državni uradniki tudi banovinski. Poleg gornjih izprememb je prometni minister podpisal še drugo izpremembo pravilnika, po kateri bodo državni upokojeenci imeli pravico do 6 kratne vožnje na leto, medtem ko so imeli doslej samo 3 kratno.

* **Perčević pobegnil iz Avstrije v Italijo.** Znani avstrijski polkovnik Ivan Perčević, ki je v zastopstvu Paveliča nadziral strahovalce na Janka pusti, izžrebal marsejske morilce in bil zato od sodišča v Aixu v odsotnosti obsojen na smrt, je pobegnil iz

DOMA

13

Potem pa je stric Krumpež, ki je bil v prvem trenutku res v skrbeh, da ne bi bilo še kaj hušega, in ki se mu je videlo, da mu je za ubogim dekletom hudo, začel spet z ne preveč izbranimi besedami razganjati delavke in delavce:

»Ali se ne boste hitro izgubili? Ali je to mar vaše delo? Saj ni nič!«

»Ali takrat tudi ni bilo nič, ko ste vi prišli ob nogo?« je zamrmral nekdo iz množice.

Ozrl se je, da bi videl, kdo je napravil to prijazno opazko, toda odkriti ga seveda ni mogel, ker se je grešnik bil hitro skril. Zato je še glasneje zaklical:

»Hitro pojdite tja, od koder ste prišli. Saj še ni konec dela!«

Počasi so se ljudje razšli in tudi Perina se je vrnila k svojemu vozičku. Prav tedaj, ko ga je hotela potisniti dalje, ji je pa zaklical nadzornik z leseno nogo:

»Hej, ti, nova, pojdí sem!«

Preplašeno se je obrnila in stopila k nje-mu. Mislija je, da jo bo morda ozmerjal, čeprav ni vedela, s čim naj bi se bila prav za prav pregrešila, saj ni bila edina, ki je pustila delo, ko je Rozalija zakrčala.

Toda nadzornik je ni nameraval karati.

»Tole nerodo boš odvedla k ravnatelju,« ji je rekel.

»Zakaj ste mi rekli neroda?« je užaljeno vzkliknila Rozalija in zajokala.

»Ker si vtaknila kremplje v stroj!«

»Ali sem mar sama kriva?«

»Kdo pa drug?«

Potem pa se je takoj pomiril in jo dokaj prijazno vprašal:

»Ali te hudo boli?«

»Zdaj nič več tako.«

»No, zdaj pojdite,« je vzkliknil nato in spet stopil proti strojem.

Hitro sta šli. Rozalija je z desnico držala svojo ranjeno levo roko.

»Ali se hočeš name opreti?« je vprašala Perina.

»Ne, saj ni potrebno. Sama bom prav lahko šla,« je odvrnila Rozalija.

»Saj ne bo tako hudo,« jo je skušala Perina potolažiti.

»Kaj človek vel! Prvi dan boli zmerom najmanj. Najhuše pride vselej pozneje.«

»Kako pa se je prav za prav moglo to primeriti?«

»Sama ne vem. Spodrsnilo mi je . . . pa je bilo . . .«

»Morda si bila prav utrujena,« je rekla Perina, ki je še zmerom mislija na svojo utrujenost.

»Da — vselej se pripeti taka nesreča, če je človek utrujen. Zjutraj smo vsi gibčnejši in bolj pazimo. To bo spet teta Zenobija besna!«

»Kaj pa naj reče?«

»Babica mi bo že verjela, da sama nisem kriva, toda teta Zenobija bo trdila, da je to posledica moje lenobe.«

»Kar pusti jo, naj govori, kar hoče!«

»Ali misliš, da je prijetno, če bom morala poslušati take očitke?«

Med potjo so ju ustavljali delavci in ju izpraševali, kaj je bilo. Nekateri so Rozalijo pomilovali, drugi pa so samo ravno-

dušno in hladno gledali njeno rano ter ji rekli, naj drugič bolj pazi. Nekateri so bili jezni in so pravili:

»Počasi bomo vsi postali pohabljeni. Ali je to potrebno?«

»Ali naj bi rajši stradali?« so jim drugi ugovarjali.

Tako sta prišli deklici do ravnateljeve pisarne. Ko ju je Talouel zagledal, ju je premeril od glave do nog. Vse je kazalo, da je prav slabe volje.

Izprva ni vedel, kaj hočeta. Mislija je, da je Rozalija privedla Perino s kakšno novo prošnjo.

»Kaj pa še potrebuje?« je jezno zagodel.

Tedaj mu je Rozalija pokazala svojo krvavo roko.

»V robec zavij svojo taco!« je zaklical.

Med tem ko si je Rozalija počasi zavezovala roko, je stopil k njej in ji dejal prav osorno:

»Zepe izprazni!«

Rozalija ga je začudeno pogledala in ni vedela, kaj prav za prav hoče.

»Rekel sem ti, da zloži na mizo vse, kar imaš v žepih!«

Storila je, kakor ji je bil ukazal in prinesla na svetlo vse mogoče stvari: naprstnik, nekaj drobiža, škarjice, robec, koščeno piščalčko in majhno ogledalo.

Tega je takoj pograbil in vzkliknil:

»Saj sem vedel! Ko si zijala v ogledalo, se ji je za malo zdelo, da je ravnatelj tako si hitro popraviti zamujeno, pa se je zgodilo!«

»Nič nisem gledala v ogledalo!« je uporno odvrnila Rozalija.

Avstrije in skrivalj odpotoval v Italijo, da se sestane s Pavelišom. Avstrijska vlada ga je poprej ščitila in se je postavila na stališče, da je nedolžen. Zdaj po obsodbi v Aixu pa se je položaj znatno spremenil. Ker išče Avstrija podpore Francije, tudi ne bi mogla več nasprotovati zahtevi, po izročitvi tega zločinca. Avstrijska vlada je imela te dni sejo, na kateri je razpravljala o vsem tem. Postavila se je na stališče, da je vse skupaj nič ne briga, ker je Perčević madžarski državljan in njegovo bivanje v Avstriji uradno ni prijavljeno. Ves Dunaj pa ve, da je stanoval Perčević že vrsto let na Dunaju v Reiserstrasse. Takoj po seji je bil Perčević obveščen, naj nemudno odpotuje, da ne bo povzročal neprijetnosti avstrijski vladi. Perčević se je temu pozivu odzval in je odpotoval v Italijo.

* Naše zaklane prašiče so morali v Münchenu uničiti. Iz Münchena poročajo, da so uničili tam več vagonov zaklanih prašičev iz Jugoslavije. Meso je bilo pokvarjeno in oblasti niso dovolile, da bi ga predelali v industrijske svrhe, kaj šele da bi ga prodajali ljudem.

* Čevljarstvo v Sloveniji. Pred vojno je znašalo po približni cenitvi število čevljarjev v Sloveniji nekaj nad 2.600. Po vojni se je začela voditi statistika gibanja obrti in trgovine leta 1923. Po podatkih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je bilo na koncu leta 1922. 2.846 čevljarjev. Od tedaj naprej je število čevljarjev v Sloveniji stalno raslo in doseglo ob koncu leta 1930. svoj višek s 3.933 obrati. V teku 8 let je torej število čevljarjev naraslo za 1.087. Od l. 1930. naprej pa število spet pada. Že leta 1931. je bilo zabeleženih v čevljarstvi stroki 20 prijav manj kot odjav. To zmanjševanje števila čevljarjev se je stopnjevalo in je v letu 1934. preseglo število odjav število prijav za 307. Lanskega leta se je zmanjšalo število čevljarjev v Sloveniji za 189 in jih je bilo na koncu leta le še 3.050, kar pomeni v zadnjih petih letih padec za 883.

* Huda nezgoda se je pripetila 56-letni kuharici Katarini Vidovičevi iz Pobrežja, ki je bila zaposlena v župnišču pri Sv. Vidu pri Ptuj. Zvečer je zakurila v štedilniku, da bi pripravila odsotnemu župniku večerjo. Ker ni hotelo goreti, je prišla nekaj petroleja.

posoda pa se ji je naenkrat vnela in v roki razpočila. Bila je v trenutku vsa v plamenih in zbežala je na ulico, kjer so ji ljudje priškočili na pomoč. Dobila je po vsem životu hude opekline in je kmalu preminula.

* Dve hiši sta zgoreli. V Lahovcih pri Komendi je opolnoči nastal pri Zezmanu in pri Francetu požar. Obe hiši sta bili leseni in kriti s slamo ter so imeli plamen v starem preporelem lesu dobro netivo. Plameni so se dvigali tako visoko, da so ogenj opazili tudi v Komendi. Takoj so sklicali gasilce, ki so se nemudno odpravili v Lahovice. Gasilec in domačinom se je posrečilo rešiti iz gorečih poslopij vse, kar je bilo rešive vredno. Posestnika sta bila zavarovana, vendar škoda ni velika, ker sta bili stavbi stari.

* Žrtev gozdnega dela. Te dni so pripeljali v ljubljansko bolnišnico tri žrtve dela. Prva poškodovanka je Frančiška Kleščeva, 27letna dničarica z Janž, ki ji je drevo hudo poškodovalo glavo in desno roko. Druga je Kristina Puševa, 33-letna žena malega posestnika, ki so jo pripeljali v bolnišnico z zlomljeno desno nogo. Ko so namreč spuščali v gozdu po drči drva, ji je priletelo poleno v nogo in jo zlomilo. Prav Janko, 29-letni krojaški pomočnik iz Hrasija pri Senčurju, pa si je zlomil levo roko. Ko so podirali hraste, mu je padel tram na roko in mu jo zlomil.

* Smrt pod drevesom. Huda nesreča, ki je zahtevala mlado življenje, se je pripetila te dni v Črnem ložu. Skupina ljudi je v gozdu podirala dreve. Med njimi je bil 25-letni Avgust Vendel iz Radmožancev. Sam je podiral jelšo, njegovi tovariši pa v bližini mlado bukev. Ko se je bukev začela podirati, je obvela v vrhovih drugih dreves in drvarji so jo zaman skušali spraviti na tla. Pustili so jo tako viseti ter so nadaljevali delo. Vendel se je mudil še naprej pri svoji jelši. Zdačji pa je nekaj počilo in na drevju viseča bukev je zagrmela na tla, pri tem pa z vrhom udarila Vendla po glavi. Še preden so negovi tovariši prišli do njega in ga izvlekli izpod drevesa, je že izdihnil.

* Skoro bi ga bilo ubito. Nedavno je vozil 18 letni hlapec Adolf Hovekar iz Počehove gnojnico na travnike. Na nekem bregu se je voz s sodom prevrnil na mladeniča ter ga pokopal pod seboj. Hovekar si je zlomil levo nogo, nevarno poškodovano

pa ima tudi hrbtnico. Poškodovanca so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da mu je počil mehur. Bil je operiran.

* Smrten padec s kolesa. Pred nekaj dnevi se je ponesrečil v Mariboru bivši pismonoša Ignac Belšak, star 61 let. Padel je s kolesa ter si pretresel možgane. Nezavestnega so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je bila vsa zdravniška pomoč zastoj. Naj počiva v miru!

* Požar v Pečovniku pri Celju. Nedavno je začelo goreti na skednju posestnika Leopolda Krofija v Pečovniku pri Celju. Ker se je gospodarskega poslopja držala hiša in poleg nje je bil kozolec, je vse zgorelo. Gospodarja, ki je gozdni delavec, ob času požara ni bilo doma, njegova žena pa je že dalje časa bolna in so jo morali reševalci odnesti pred vrata hiše. Na kraj požara so prihiteli takoj sosedje in so rešili, kar se je še rešiti dalo, zlasti živino iz hleva. Gasilec pa se je posrečilo rešiti iz kleti nekaj pijače, krompirja in drugega živeža. Rešili so tudi svinsko meso, ki je viselo v dimniku. Ogenj je bil najbrže podtaknjen.

* Trije poškodovanci. Posestnik Josip Cerar iz Cirkuš je med vožnjo drv iz gozda tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo. 15 letni sin posestnika Franc Prinčič z Vrhlike je padel pri telovadbi in dobil hude notranje poškodbe. Kolar Franca Svetel iz Struževega pri Naklem je padel po stopnicah in se huje poškodoval po glavi. Vsi poškodovanci se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

* Avto v kolesarja. Nedavno je neki avtomobilist trčil v Košakih v kolesarja Ferdinanda Gerta, 32 letnega delavca od Zg. Sv. Kungote, ki je na kolesu vozil tudi 21 letno služkinjo Marijo Klinarjevo. Seveda sta oba padla s kolesa in dobila nevarne poškodbe. Gert si je poškodoval levo roko, Klinarjevi pa se je zlomila desna noga pod kolonom. Oba ležita v mariborski bolnišnici.

* Ogenj je nastal nedavno noč v gospodarskem poslopiju posestnika Goloba Jožeta na Vurbergu pri Ptuj. Domači so bili že vsi pri počitku ter so še komaj rešili živino. Sosedje so komaj rešili pred plameni hišo. Kakor se sumi, je požar zakrivil po neprevidnosti neki delavec, ki je v skednju kadl.

»Vse ste enake! Kakor da vas ne bi poznal! In zdaj kaj je? Kako je?»

»Ne vem. Dva prsta sta zmečkana.«

»Kaj pa ti morem jaz pomagati? Čemu si sploh prišla sem?»

»Gospod Oneux me je poslal k vam.«

Stric Krumpež je kar naenkrat postal gospod Oneux.

Potem se je obrnil še k Perini.

»Kaj pa ti?»

»Nič mi ni,« je hladno odvrnila Perina, ki se ji je zamalo zdelo, da je ravnatelj tako surov.

»No, kaj?» je nestrpno vzkliknil Talouel.

»Gospod Oneux mi je naročil, naj privedem Rozalijo k vam.«

»A, tako! Še spremeljevalko potrebuješ. Samo da manj ljudi dela. Veš, poslal te bom k doktorju Ruchonu. Potem pa bom dal preiskati, kako je bilo in gorje tebi, če si sama kriva . . .«

Govoril je tako glasno, da se je slišalo daleč naokoli.

Ko sta hoteli Rozalija in Perina iti, sta videli, da so se odprla vrata v pisarno. Vstopil je gospod Vulfran.

»Kaj pa je, Talouel?« je vprašal.

»Nič posebnega, gospod Vulfran. Neko dekletko je vtačnilo roko v stroj.«

»Kje pa je?«

»Tu sem, gospod Vulfran,« je dejala Rozalija in stopila k njemu.

»Ali ni to glas vnučkinje naše dojlje?« se je začudil tovarnar.

»Da, gospod Vulfran . . . jaz sem . . . Rozalija . . .«

In začela je grenko jokati. Očitki, ki jih

je prej slišala, so jo boleli, ker so bili krivični. Dobre besede, ki jih je zdaj čula, so jo pa tako prijele, da ni mogla zadržati solz.

»Kako pa je bilo, ubogo dekletko?«

»Ko sem hotela zvezati nit, mi je spodrsnilo. Hotela sem se ujeti, pa mi je zašla roka med kolesje. Menda imam dva prsta zmečkana . . . vsaj tako so rekli,« je v zadregi dodala.

»Ali te hudo boli?«

»Zdaj . . . zdaj je že boljše . . .«

»Zakaj pa potem jokaš?«

»Ker me niste karali.«

Talouel je skomignil z rameni.

»Ali lahko hodiš? Ali ti ni slabo?« je vprašal gospod Vulfran.

»O, nič mi ni . . .«

»No, pa pojdi zdaj domov. Poslal ti bom zdravnika, da ti bo pogledal rano in jo obvezal.«

In potem se je obrnil še k ravnatelju in mu rekel:

»Napišite listek za gospoda doktorja Ruchona. Sporočite mu, naj gre takoj k dekletu. Dodajte, da je rana nevarna in da zato ne sme odlašati.«

Potem je stopil k Rozaliji:

»Ali naj te kdo spravi domov?«

»Hvala, gospod Vulfran. Prijateljico imam tu. Ona mi bo pomagala.«

»No, pa pojdi dete moje. Povej babici, da boš tudi ves čas, ko boš bolna, dobivala plačo.«

Zdaj je pa malo manjkało, da se ni Perina razjokala. Toda ko je videla, da jo ravnatelj Talouel opazuje, se je premagala. Šele ko sta prišli z Rozalijo na cesto, je dala duška svojemu ganjenju.

»Kako dober je gospod Vulfran,« je tiho rekla.

»Ce bi mogel vse sam storiti, bi se nam godilo dosti bolje, kakor pa se nam zdaj godi. Toda, kaj hočeš, vsega ne zmore sam, ko ima pa toliko reči v glavi.«

»Zdaj je bil pa s teboj le dober . . .«

Rozalija se je postavila:

»Veš, z menoj je pa zmerom tako dober. Na njegovega sina ga spominjam, pravi zmerom, ker je bila moja babica dojlja njegovoga Edmunda . . .«

»Ali misli pogosto nanj?«

»Saj sploh na nič drugega ne misli.«

Ljudje so stali pred vrati in marsikateri je vprašal Rozalijo, kaj se ji je pripetilo, ko so videli okrvavljeni robec okoli njene roke.

Ko jim je v kratkih besedah povedala, kaj se ji je zgodilo, so jo nekateri pomišljali, drugi so se pa zamislili. Ali se morda ne utegne zgoditi kaj takega danes, jutri komu izmed njihovih? Možu, očetu, otroku . . . Saj je ves Maraucourt živel od dela, ki ga je je dejala Rozalija nekam plašno:

Ceprav sta morali pogosto obstati, sta vendar prišli kaj kmalu do Rozalijinega doma. Ko sta stopili skozi vrata v živi meji, je dejala Rozalija nekam plašno:

»Saj pojdeš ti z menoj? Ali ne?«

»Prav rada.«

Morda vpriči tebe teta Zenobija ne bo tako sitna.«

Toda Perinina navzočnost Rozalijine tete ni niti malo zadrževala, ko je začela iztresti svojo jezo nad ponesrečenim dekletom. Ko je zagledala Rozalijo, da se vrača ob tako nenavadni uri domov, je takoj vzkliknila:

»Ali si ranjena, neroda?« Prepričana sem,

* **Kupčija se je razdrta, ker je bila nevesta prestara.** V Spodnji Voličini je Franc Hojs hlapec pri posestnici Jožefi Kmetičevi. Jeseni se je hotel Hojs oženiti. Ker je bil nekoliko boječ, se je zatekel k Jakobu Kocbeku v Zavrhu, ki slovi kot mešetar. Mešetarji s posestvi in živino, pa tudi z nevestami. Temu možu se je Hojs priporočil, naj mu poišče nevesto. Kocbek mu je ponudil pomoč in oba moža sta se pobotala za 300 Din, za katere bo Kocbek Hojsu preskrbel nevesto. Ker pa se take kupčije ne sklepajo kar na pošteno besedo, je dal Hojs tudi pobotnico s svojim podpisom. Kocbek je res kmalu našel nekaj primernega. Bila je to neka posestnikova hči v Crmljenšaku. Dogovorili so se, da bo napravil ženin obisk pri nevesti. S tem obiskom pa se je začela nesreča. Ženin je prišel na ogledne enkrat, potem pa se ni več prikazal. Kljub temu, da iz nameravane ženitve ni bilo nič, je dobil Hojs nekoga dne od Kocbeka opomin, naj plača onih 300 Din. Hojs se za opomin ni zmenil, toda ko je posegel vmes odvetnik, katerega je Kocbek poveril z zastopstvom, se je le ustrašil in odšel tri stotake. Kocbek pa se je s tem še ni zadovoljil in je čez nekaj časa poslal Hojsu še en opomin po drugem odvetniku za novih 300 Din. To pa je bilo Hojsu preveč. Te dni je prišel na orožniško postajo v St. Lenartu ter skesan pripovedoval orožnikom zgodbo o svoji ženitvi. Izjavil je, da ga nevesta ni marala, češ, da je že prestara in da bo rajši ostala samica. Naposled je prosil orožnike, naj mu pomagajo, da mu ne bo treba plačati še 300 Din. Orožniki so zaslišali tudi Kocbeka. Po resnici je priznal, da ga je Hojs naprosil, naj mu poišče nevesto, ker je sam ne more, ter mu obljubil 300 Din nagrade. Kocbek je nevesto res našel, ne more pa nič za to, če se je zdelo Hojsu prestara. Ko se je začel Hojs potem ozirati po drugih dekletih, je to Kocbeka tako razjezilo, da je izterjal onih 300 Din ter mu poslal nato še nov račun za 300 Din. Orožniki so zadevo prijavili ter hojima še svoj odmev pred okrajnim sodiščem v St. Lenartu.

* **Tat na dopustu.** 25-letni delavec Filip Repnik je bil svoječasno pri Ivanki Sitarjevi v Zg. Šiški za hlapca. Ni pa se izkazal zvestega, ko je svoji gospodnji ukradel kar 40.000 Din. Zaradi te tatvine je moral pred sodnike in prisecati so mu tri leta in šest

mesecev. V pobreški kazalnici se je obnašal čisto dobro in zato je dobil pogojni dopust, tako da bi ostanek svoje kazni lahko prestal v smislu kazenskih predpisov na svobodi. Repnik pa se je izkazal kot nepoboljšljiv tat. 15. t. m. je bil odpuščen iz kazalnice, že 20. t. m. pa je že spet opravljal svoj tatinski posel. Ko je namreč 20. t. m. popoldne njegova bivša gospodinja šla skozi vežo svoje hiše, je opazila, da se je med omarami v veži skrival neki možki. Ko ga je hotela vprašati, kaj hoče, je neznanec zbežal na podstrežje, gospodinja pa za njim. V tem pa je že spoznala svojega nekdanjega hlapca Repnika, Repnika, ki v hišo gotovo ni prišel z lepimi nameni, so aretirali.

* **Napad z ročicami.** Ko se je nedavno ponoči vračal od dela posestnikov sin Simon Mesarec domov v Sesterže, so ga napadli na cesti neznan fantje z ročicami in karabinkami ter ga hudo poškodovali. Med tepežem je nekdo tudi streljal. Mesarec se zdravi v ptujski bolnišnici.

* **Petkrat ga je zabodel.** Na neki gostiji v Orešju pri Homcu ob Sotji sta se sprla 33-letni Rudoif Kralj, delavec v steklarni v Straži pri Rogatcu, in posestnikov sin Miklavščič, oba iz Orešja. Miklavščič je v prepiru izvelkel nož in zabodel Kralja petkrat v pleča in hrbet, pri čemer mu je tudi ranih ledvice. Smrtno nevarno poškodovanega Kralja so prepehali v celjsko bolnišnico.

* **Tatvine v Kamniku.** V zgradbi, ki jo je kupilo gasilno društvo v Kamniku od g. Stareta Karla za zastilno ambulanco, so bili v nekem prostoru shranjeni razni star predmeti, precejšnja množina starega železa in kolo mehanika Božiča Račka. Tatovi so to zavohali in vse skupaj ukradli. Iz neke sosedne zgradbe pa so odnesli tudi žago cirkularno s pogonskim motorom. Nato so nadaljevali tatvinsko delo v Mekinjah v vili »Diani« in pobrali vse medeninate pipe in drugo. Nadstražniku g. Pogačarju je uspelo, da je tatove zalotil. Vodja te tolpe je neznan kam pobegnil.

* **Ponarejevalci denarja.** Orožniki od Male Nedelje so na podlagi nepodpisanega pisma izsledili pri posestniku Muršiču Francu v Juršincih pripravo za ponarejanje kovancev po 50, 20, 10 in 2 Din. Poleg tega so našli že nekaj iz svinca izgotovljenih kovancev in papirnatih stota-

kov. Muršič je orožnikom izjavil, da za to pripravo sploh ni vedel in da sta mu jo gotovo podtaknala iz sovrasstva znana ponarejalca denarja brata Rajsa Franc in Ivan, zidarstva denarjca iz Kucmancev, ki sta sele pred kratkim oasodena kazen radi ponarejanja denarja. Na podlagi te izjave so Urožniki za sodnijske gače poizvedovali ter ugotovili, da sta se res brata Rajsa večkrat vozila s kolesom v Prekmurje, kamor sta nosila s sobo ponarejeni denar in ga v Prekmurju razpečavala. Oba Rajsa tudi nista mogla ne obremenilnega izpovedati za Muršiča, se manj pa mu pokazati, da se je res pečal s ponarejanjem denarja. Vse kaže, da sta Rajsa sama napisala nepodpisano ovadbo, da bi tako oavrnili od sebe sam. Zato je verjetno, da je Muršič res neopojen. Orožniki ga tudi niso aretirali, marveč samo ovadili, med tem ko so oba brata Rajsa Franca in Ivana, aretirali in privedli v ptujske sodnijske zapore. Oba Rajsa zanikata krivdo. Preiskava se nadaljuje.

* **Obežnega kaznjencej torkarja so zajeli.** Življenska pot bivšega trgovskega zastopnika, zj. nekoga Kudoifa torkarja, ki je doma s Podbrga in pristojen v Ljubljano, je kaj pesua. Z zakonom je prišel torkar navzkriž zaradi tihotapsiva in kupčevanja s kokainom in obsojen je bil na dve in pol leta zapora. Nekaj časa je vdanu prenašal tegode jeamskega življenja v zapora in ljubljanskega okrožnega sodišča, lani pa je zahrepeni po prostosti. Pnljka za beg se mu je kmalu nudila. Ko so 1. avgusta kaznjenci pometali avorišče in je bilo delo pri kraju, se je torkar pomestal med ljudj po hodnikih ter zapustil poslopje sodišča. Potem se je začelo življenje, polno hudih preizkušenj. Po raznih krajih se je klatil, zadnje mesece pa so mu nudili zavetišče škofjeloski hrabi, kjer se je pri nekem posestniku vdijil celo za hlapca. V tej službi je ostal 34 dni, dva dni po njegovem odhodu pa so ga že iskali orožniki. Begunca so zasledovali z vso vnemo in pred kratkim so ga tudi spet prijeli. Ponoči pa se je sam spretno rešil vezi in spet ušel. V Polhograjskih dolomah pa ga je begunska sreča zapustila. Ves seštradan in z ozeblimi nogami se je privlekel v Hrastniško grapo ter si poiskal zavetja v neki šupi v Pušto-

da si to našašč storila, samo da bi lahko ostala doma.

»Saj mi bodo plačo vžlic temu dajali«, jo je skušala Rozalija hitro potolažiti.

»Kdo ti je pa to rekel?« je nejeverno vzkliknila teta.

Gospod Vulfran mi je obljubil.

To pa tete seveda še dolgo ni pomirilo. Še nadalje je kričala, da je naposled še babica prišla iz hiše pogledat, kaj se godi. Ta pa Rozalije ni sprejela s psovkami. Stopila je k njej in ji položila roko na glavo.

»Kaj pa se ti je zgodilo? Ali si se ponesrečila?«

»Malo, babica, pa upam, da ne bo nič hudega ...«

»Hitro mu treba poslati po doktorja.«

»Saj mu je že gospod Vulfran pisal.«

Perina je hotela iti skupaj z Rozalijo v hišo, toda teta Zenobija se je obrnila, ji zastavila pot in zakričala nad njo:

»Ali mar misliš, da te kaj potrebujemo. Bomo že sami poskrbeli zanjo.«

»Hvala!« je rekla Perina, čeprav ni imeia prav nič vzroka, da bi bila za te ne preveč prijazne besede hvaležna.

Ostalo ji ni nič drugega, kakor da se vrne v tovarno. Zato se je hitro vrnila. Toda prav tedaj, ko je stopila skozi velika vhodna vrata, je zatulila velika sirena in naznanila, da je za dame delo končano.

OSEMNAJSTVO OGLAVJE

Otoška kraljica *

Desetkrat, dvačetrkrat se je Perina ta dan vprašala, kaj naj bi storila, da ji ne bi bilo

treba čez noč ostati v zatohli sobi pri Rozalijini babici. Prepričana je bila, da tam sploh ne bi mogla več zaspiti.

Vedela je, da je tako stanovanje za zdravje škodljivo. Zgoditi se ji utegne, da bo zbolela in potem bo tudi njene službe, ki jo je komaj dobila, za vselej konec. Kaj bi ji ostalo potem drugega, kakor da leže v jarek ob cesti in tam umre? Nihče ne bi imel z njo usmiljenja, ko bi bila brez denarja.

Stanovanje je plačala za teden dni, toda kaj ji to pomaga. Poiskati si mora kakšno drugo zavetje za noč, prostor, kjer bo vsaj lahko svobodno dihala in kjer je ne bodo slednji trenutek motili ljudje.

Tako je minil dan, ne da bi se bila za kaj določenega odločila.

Ze prvi dan je bila priča nezgode, ki se je primerila njeni edini prijateljici. Videla je, da ne sme odlašati. In to ji je tudi nekako prav prišlo. Zdaj ko bo Rozalija nekaj dni ležala, ne bo mogla vedeti, ali spi Perina v svoji sobi ali ne. Tudi tovarišice iz sobe, ki so vse prišle šele za njo in je niti videle niso prav, je ne bodo pogrešale in izpraševale za njo.

Ko je vse to premislila, ji je preostalo le še to, da si poišče novo prenočišče.

Ni se dolgo pomišljala. Kolikokrat je čez dan mislila na samotno ptičjo hišico, kjer je zjutraj prebila nekaj prijetnih trenutkov. Kako lepo bi se tam spalo na svežem zraku in brez vsiljivih ljudi. Tam bi bila lepo sama, saj še ni prišel čas lova na ptice. Tam bi imela varno streho in mehko posteljo na praproti.

In iznenada se ji je zazdelo to, o čemer je

prej samo na tihem sanjala, z lahkoto izvedljivo.

Niti za trenutek se ni več pomišljala. Kupila je pri peku pol funta kruha, potem pa se je odpravila namestu k Rozalijini babici proti samotni ptičji hišici ob ribniku.

Ker pa je bilo takrat po cestah še vse polno ljudi, ki so hiteli proti domu, in ni marala, da bi vsi videli, kam je namenjena, je rajši sedla ob cesti v travo in tam mirno použila svojo skromno večerjo.

Počasi so se delavci razgubili. Mračilo se je že. Prišel je torej čas, da odide. Hitro je natrgala v meji še kup sveže praproti, potem pa je izginila po stezici proti ribniku. Pot do tja ni bila dolga. V petih minutah je že stala na bregu.

Med močvirjem je poiskala trdno stezo in stopila v kočico. Ko jo je začela čistiti, se je začel od vseh strani glasen živžav. Ptiči, ki so bili tako dolgo nemoteni ob jezeru, so začutili človeško bližino in se začeli prestrašeni dvigati ter letati na vse strani.

Tik pred kočjo je bila ozka brv, prav za prav samo malo močnejša deska, ki je držala čez vodo. Preden se je Perina pripravila k počitku, jo je potegnila proti kočji, tako da nihče ne bi mogel priti do nje.

Zdaj je bila res varna v svojem novem domu. Zdelo se ji je, da je kakor kraljica na lepem otočku, kamor nihče ne more priti brez njenega dovoljenja. In kako naj bi svoj otoček imenovala? Ni dolgo premišljala.

»Naj bo otoček dobrega upanja«, si je rekla. »Morda se bo na njem začela moja nova sreča.« Dalje prihodnjč.

lu. Ljudje so obvestili orožnike, da se potika okrog sumljiv človek. Loški orožniki pod poveljstvom komandirja g. Krainerja so zajeli begunca, ki se ni prav nič upiral, in odpravili v Ljubljano, kjer bo moral prestatj ostali del kazni z nameščkom vred.

* **Likvidacija Mestne hranilnice v Kočevju.** Na sreskem sodišču v Kočevju je bil te dni prvi ugotovitveni narok prijavljenih terjatev zavodovih upnikov. Navzočnih je bilo okoli 200 oseb. Narok se zavčjo nadaljnih pogajanj odgodil do 5. marca. Glejati bo treba zlasti na to, da se zaščiti mali vlagalec, kar pa brez pomoči odločilnih činiteljev ne bo lahko.

* **S 25-parskimi novci** je pridobival desetake. Te dni se je pojavil v Celju 42-letni brezposelni čevljar Dragotin iz Karlovca in obiskal razne trgovine in gostilne. Plačeval je samo s kovanci po 20 Din ali pa bankovci po 100 Din. Ko so mu odštevali drobiž, je večkrat neopažno izvlekel iz rokava kovanice za 25 par in dejal, da so mu namesto 10 Din pomotoma dali 25 par. Ta zvijača se mu je v več primerih posrečila in je z njo zaslužil v enem dnevu okrog 100 Din. Na podlagi prijav ga je policija izsledila in aretirala.

* **Sod vina je ukradel z voza.** Celjska policija je aretirala 22-letnega delavca Antona iz Šmarja pri Jelšah, ker je januarja ukradel izpred nekega hleva v Celju posesniku Gobcu iz Zbrike sod s 54 litri vina. V škodo mestne občine je ukradel tudi varnostno svetilko v Gledališki ulici. Nadalje je osumljen, da je ukradel tri varnostne svetilke ob Savinji, ker je take svetilke prodajal nekim Hrvatom.

* **Zaklad v tunelu.** Pregledniku železniške proge Francu Vavpovču se je sreča nepričakovano nasmejala. V tunelu pod Dervuškovu opekarno v Košakih je našel težak zavoj, v katerem je bil sam saharin. Odnesel je zavoj v čuvajnico, odkoder so obvestili carinarnico in orožniško postajo v Košakih. Ugotovilo se je, da je zavoj, v katerem je bilo 30 kilogramov saharina, vrzel iz avstrijskega tovornega vlaka neznan železnčar v sredini tunela kjer je najbolj temno, na progo v namenu, da ga nepoznani tiho-tapci poberejo in razpečajo. Obhod preglednika Vavpoviča jim je pokvaril načrte.

* **Ponarejeni kovanci** po 50 Din so se pojavili v Zgornji-Sv. Kungof. Ponarejenci se razlikujejo od pravih po zvoku.

* **Za petelna življenje.** Brata Juhnerja Simon in Anton iz Zabovcev sta napadla 25-letnega posestnika Franca Cvetka v isti vasi zaradi petelina, ki je bil lani pri Juhnerju ukraden, pa so Juhnerjevi osumili tatvine sosedu Cvetku. Cvetko je dobil takrat za to obdolžitev častno zaščeno pred sodiščem. Juhnerjeva sta obdelala Cvetka s čevljarškim nožem in mu razparala trebuh. Po petdnevem trpljenju je Cvetko umrl za hudimi ranami. Cvetko zapuščala mlado vdovo in enega nepreskrbljenega otroka. Juhnerja se bosta za svoj zločin zagovarjala pred sodniki.

* **Ubijalec pred sodiščem.** Pred senatom peboroe v Novem mestu se je moral zagovarjati zaradi uboja 32-letni delavec, Levičar Jože iz Golka pri Krškem, ki je z nožem zabolal Srobotnjaka Avgusta s Trške gore v prsi. Srobotnjak je potem v krški bolnišnici umrl. Na razpravi je obtoženec priznal zločin z obžalovanjem, branil pa se je s pijanostjo in razburjenjem. Senat je po kratkem posvetovanju obsodil Levčarja na osem let robije in trajno izgubo častnih pravic.

* **Z nožem nad žensko.** V Studencih se je pripetilo obžalovanje vreden dogodek. V stanovanju 45-letne šivilje Neže Krajnčeve na Aleksandrovi cesti je prišel neki študentski čevljar ter navalil na ženo, ki je bila sama doma, z nožem. Zadel je nesrečnici šest vbovov v hrbet, da se je uboga žena zgrudila v mlaki krvi. O strašnem dogodku so takoj obvestili reševalce, ki so Krajnčevu prepeljali v mariborsko bolnišnico.

* **Požar.** Pred dnevi zvečer je na nepojasnjen način nastal požar pri posesniku Jo-

žefu Golobu v Vurbergu. Zgorelo je gospodarsko poslopje do tal z vsemi poljskimi pridelki vred. Ljudem se je z veliko muko posrečilo preprečiti, da se ogenj ni razširil na hišo.

* **Avtomobil je ubil kravo.** Na banovinski cesti pri Sv. Boštjanu pred Dravogradom je neki osebni avto zavozil v kravo, ki jo je posestnik Martin Krumpej gnal proti domu. Sunok je bil tako močan, da je krava poginila. Pri nesreči je tudi Krumpej dobi lažje poškodbe na desni roki.

* **Nevaren požar v Kočevju.** Pretekli teden so se naenkrat zaslislali iz hiše tukajšnje trgovke ge. Turzanske klici na pomoč. Mimodoli so zapazili, da se je močno kadilo iz oken v prvem nadstropju. Nekaveri so takoj planili v hišo in vdehli, da je bila njena soba v plamenih. Gorelo je pod podom, zato je bilo gašenje zelo težavno, saj je bilo treba najprej potrgati parkete in nato ogenj dušiti s peskom. Ko so prihтели na pomoč še gasilci, je bil požar hitro omejen. V sobi so zgoreli vsa oprema, radijski aparat in več knjg, last profesorja Turzanskega. Požar bi bil za širšo okolico naravnost katastrofalen, če bi nastal ponoči. V hiši je namreč Huberjeva trgovina z železnino in razstrelivi. Če bi se požar razširil na vso hišo, bi prišlo do hudih eksplozij. Prizadetega poslopja se drže še druge hiše in bi se tako ogenj lahko razširil na vso stran ulice. Kakor je dognala preiskava, je ogenj nastal zato, ker je bila skozi pod pri steni napeljana železna cev dimnika. Cev je najbrže malo propuščala, tako da so prišle tleče iskre pod parket in zanele presušene gorilne snovi.

* **Slepar se je izdajal za odvetnika.** Domžalski orožniki so prišli te dni na sled skrajno prebrisanemu sleparstvu. Neki posestnik iz neke vasi v Domžalah je bil leta 1934. v zaporu okrožnega sodišča v Ljubljani. Tam se je seznanil s sojetnikom Francem Blažem iz Ljubljane. Blaž je bil že večkrat kaznovan zaradi sleparstev, toda Domžalec mu je vse zaupal, ker je Blaž napravil nanj ugoden vtisk. Tožil mu je, kakšne težave mu delajo sosedje, s katerimi se mora tožariti zaradi raznih mej. Te pravde so veljaje moža že okoli 30.000 Din. Blaž je takoj izvolal, da bi se dal tu napraviti prav dober dobiček. Obljubil je, da bo možu pomagal, tako da bodo tožbe obnovljene, da bo dosegel zanj amnestijo in da mu ne bo treba ničesar plačati. V štirinajstih mesecih, odkar se je seznanil Blaž z domžalskim posestnikom, je izvalil od njega okoli 15.000 Din, delno kot nagrade za svojo pomoč, delno za kolke in podobno. Stalno je izvaljal denar od Domžalca, ki mu je vse verjel. V začetku januarja sta se srečala ta posestnik in neki Anton z Vira, ki je bil pred kratkim kaznovan na šest mesecev zaporu. Posestnik je rekel Antonu: »Nkar ne hodi v zapor. Imam človeka, ki te bo izrezal.« Takoj je posestnik naročil Blaža, nato pa so se vsi trije sestali na Viru. Blaž je seveda takoj obljubil Antonu, da bo napravil zanj primerne korake. Anton mu je dal na roke 300 Din, Blaž pa mu je dal potem nonarejen recept, češ da je vlogo že odposlal. Zahteval pa je še za kolke večjo vsoto, tako da mu je Anton izročil skupaj lepo vsoto okoli 1500 Din. Anton in Blaž sta se odpeljala celo v Zagreb, kjer sta obiskala poslopje stola sedmorice. Blaž je pustil Antona čakati pred vratmi, češ da gre posredovati zanj ter se je kmalu nato vrnil, češ, da je zadeva že v redu. Te dni pa je Anton dobil pismo, opremljeno z žigom okrajnega sodišča v Ljubljani, da so mu odpuščeni trije meseci kazni. Kmalu na to pa je dobil še pismo, da je sploh amnestiran. Za ta sleparstva je izvedelo domžalsko orožništvo in Blaža aretiralo. Pri zaslišanju je Blaž le delno priznal svoje grehe. Ni pa še znano, kje je Blaž dobil štampiljko in uradno kuverto. O tem se še vodi preiskava. Domžalsko orožništvo, ki je pod vodstvom komandirja g. Skoka tako uspešno zaključilo preiskavo, je Blaža odpravilo k ljubljan-

ski policiji, ki še preiskuje neke druge njegove grehe.

* **Zagonečen samomor na Plajnskem.** Te dni se je ovesil v Plajnskem na podstrešju viničar Franc Skela, ki mu je nedavno pobegnila žena. Preden je Skela izvršil samomor, je še nasprodi sosedi obdolžil ženo, da je kriva smrti nedavno umnega njegovega nezakonskega sinka. Oblasti preskujejo, kaj je na tem resnice.

* **Napijavljeno moško truplo.** Drava je naplavila truplo približno 35-letnega moškega pri Sv. Marku nže Ptuja. Truplo je bilo še sveže in je ležalo v vodi dva do tri dni. Utopjenec je bil oblečen v sivo ooloko in čevlje iz boksa, okoli vratu pa je imel črno kravato. Na truplu ni bilo opaziti znakov nasilstva.

* **Desje vlomika.** Nedavno zjutraj je zaslača ljubljanska policija v baraki neke branjevke v Bohoričevi ulici 24-letno bivšo služkinjo Alojzijo Soršanovo, ko je pravkar izkušala vlomiti, da bi v pripravljemem naborniku odnesla, kar bi ji pristo po roko. Pri njej so našli celo majhno zbirko vromilskega orožja, ko so jo na policiji podrobneje zaslišali, je prišlo na dan, da ima Soršanova že lepo številno grehov te vrste za seboj. Tudi orodje, ki ji je služilo na nočnih pohodih, je bila ukradla v neki baraki na Kestjevi cesti. Dne 18. januarja je na isti cesti v hiši Simona Kmečca vromila v pralnico neke stranke in odnesla kup perila. Hitratu je vromila še v klet hišnega gospodarja in pobrala dobršno zalogo špicerijskih dobrot in perila. Soršanova je tipična vlomika tudi po svojem nastopu pred policijo. Samo kolikor so našli pri njej plena, toliko priznava svojih grehov.

* **Saharin v tovornem viazu.** Finančna kontrola je nekje izvedela, da bo skušal nek zavirač spraviti v Ljubljano v tovornem vlaku 10 kg saharina. Ko se je začel vlak premikati, je skočil v službeni voz tovornega vlaka pravnik finančne kontrole Botkov. V tistem trenutku pa se je zavirač pognal na drugi strani iz vagona ter zbežal domov. V torbi in še v posebnem zavoju so našli 10 kg saharina, ki so ga zaplenili.

* **Ituda kazen za vlom.** Malikazenski senat v Mariboru je obsodil 25letnega viničarskega sina Vinka Kačiča na dve leti robije in izgubo častnih državljskih pravic za tri leta, ker je lani v jeseni vlomil v klet Martina Meška v Trgovšču ter ukradel okoli 300 litrov vina.

* **Krvav dogodek pri rubeži.** Nedavno dopoldne je prišel eksekutor sreskega sodišča v Goranjem gradu k posesniku Francu Zagarju v Cretu pri Rečici ob Savinji, da mu zarubi živino. Domači 22 letni hlapec Ivan Vodečnik pa je hotel preprečiti rubež in je postal napram eksekutorju nasilen. Eksekutor je izvlekel samokres in oddal dva strela na Vodečnika. Hlapec se je takoj zgrudil. Ena krogla ga je zadela v vrat, druga pa v levo stran prsi. Vodečnika so prepeljali v celjsko bolnišnico.

* **Pred vsako spremembo vremena** Vas počejo noge in bolijo kurja očesa. Nerazpoloženi ste tako rekoč za vsako delo. Vsak korak je za vas prava muka. To vse le zato, ker svojim nogam ne posvetite dovolj pažnje, ker jih redno ne negujete. Obiščite našo pedikuro. V posebej zato pripravljeni kopehli Vam osvežimo noge in omečamo trdo kožo. Odstranimo brez bolečin kurja očesa in debelo kožo. Postorimo vam zarasle nohte. **Pedikiranje 6 Din.** Proti utrujenosti in za boljšo cirkulacijo krvi vam pripravimo strokovnjaško masiranje nog. **Masaža nog 4 Din.** Posetite nas, prepričajte se sami.

Ljubljana, Šelenburgova 7.

BABA

VEČ ZASLUŽI.

A: Pravite, da sedaj s pisanjem več zaslužite, kakor ste zaslužili poprej? Ali j: to v tej krizi sploh mogoče?

B: »Menda že. Saj ne pišem več romanov, ampak le naslove na kuverte.«

Iz popotnikove torbe

Ivanjkovsko pismo

Ivanjkovci, februarja.

Pred dnevi je priredila tukajšnja Vinarska zadruga 11. vinski sejem in razstavo. Razstavljenih je bilo 127 vrst vina, in to z vseh najznamenitejših vrhov ormoško-ljutomerškega vinskega okolja. Vina so bila vsa strokovno ocenjena. Ocena je pokazala, da je lanski pridelček v pretežni večini prav dober in delno odličen. Obisk sejma je bil dober in prodanih je bilo 786 hl. Vinska kupčija se tudi po sejmu počasi razvija. Toda lanski pridelček je bil obilen, zato so nerazprodane še večje zaloge. Računamo, da je šele nekaj čez tretjino pridelka razprodanega. Mnogo vinogradnikov je v sili in je primorano ponujati blago pod ceno, tako da nade v bodočnost niso prav rožnate.

To zimo je vreme omogočilo, da se je lahko opravilo mnogo dela po vinogradih. Tudi rigovalo se je precej in bi se še ved, če bi bila nabava trsja lažja. Cene trsju so namreč razmerno visoke. Na naših hribih je druga kultura nemogoča in tako drugo ne preostaja, kakor vinograde, kolikor so doslužili, prenoviti. Tu pa tam so že začeli rez, vendar velika večina vinogradnikov še s tem delom čaka.

Zaposlitev delavcev je slaba, ker javna dela čakajo. Zato pri vsej skromnosti delavskih zahtev mnogim trda prede.

Nedavno je ubila v Cubru padla bukev Matjo Viherja, viničarja g. Kleinoschegove iz Plešivice. Pokojnik je zapustil vdovo in šest neprekrbljenih otrok. Pokopan je bil v Ljutomeru. Blag mu spomin!

Na občnem zboru tukajšnje sokolske čete, ki je prav delavna, je bila izvoljena spet stara uprava z majhnimi izjemami. Občni zbor je posejil tudi župni načelnik br. Komac. Pred dnevi je bil tudi občni zbor gasilske čete.

Podružnica Kmetijske družbe je priredila od 27. januarja do 16. februarja pletarski tečaj, ki ga je vodil strokovni učitelj g. Gundrič iz pletarske šole v Ptuj. To je bil 5. tečaj, ki je trajal vsako leto približno tri tedne. Posečalo ga je 25 fantov. V nedeljo 16. t.m. popoldne je bil zaključek z razstavo izdelkov pletarskih tečajnikov. Posetila sta prirediteljev poleg lepega števila domačinov tudi ravnatelj pletarske šole v Ptuj g. Ogorelec in sreski kmetijski referent g. Zorčič. Vsi so bili z uspehom prav zadovoljni. Najboljšim je bilo razdeljeno tudi devet nagrad.

Moravske novice

Nesreča s patrono — Strahote zimskih večerov.

Moravče, v februarju.

V Javorščji pri Moravčah se je nedavno pripetila huda nesreča. Ivan Kaplja, ki je bil letos potrjen v vojake, je našel na cesti patrono, ter jo je pilil. Nenaadno pa se je razletela s silnim pokom in odtrgala mladeniču na levici dva prsta, desnico pa mu je pokvarilo do zapestja. Nesrečnik se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

Zasebnica Tončka Rovškova v Češnjicah preživlja letos strašne zimske večere. Pred tedni je umrl bivši lastnik njene hišice, čigar odhod iz življenja ji je bil naznanjen prav na noč njegove smrti z močnim ropotom. Kdo jo je strašil ni znano. Nedavno noč pa je nekdo potrkal na njeno okno ter jo pozval, naj vstane in gre k sosedu, ker je mati nevarno zbojela.

»Kdo pa si?« je bila radovedna, nato pa ji je neznanec navedel ime neke znane osebe. Zato je brez oklevanja šla k sosedu, kjer pa se je izkazalo, da jo je nesramnik naagal. Iz previdnosti so ji dali ob povratku spremeljevalca. Ko sta se oba približala koči, je planila izza ogla moška postava in izginil-

la v temi tako naglo, da je ni bilo mogoče dohiteti.

Komaj je Tončka ta strah nekoliko poznoči minilega tedna. »Odpri!« je začula glas in pa trkanje na vrata. »Kdo si?« je vprašala s postelje. »Odpri!« se je glasil odgovor. »Ne odprem, dokler mi ne poveš, kdo si in česa iščeš.« Tedaj so zaškripala vrata in padla v vežo; nasilnik jih je vrgel s tečajev. Tončka je sprletela groza, ker se je neznanec že lotil vrat v sobo, ki so bila na srečo zaklenjena. Vsa prestrašena je prižgala luč in zgrabila za sekuro, da bi odbila kol, s katerim je vsiljivec odpravil vrata. Spoznala je, da ne bi ničesar opravila, zato je odprla omreženo okno in zaklicala na vse grlo: »Pomagajte!« Vlomilca pa tudi klicanje ni oplašilo, ker je do prve hiše daleč kake tri minute. Šele ko se je naposled na vasi vendarle nekdo oglasil, je nadležnik vrgel od sebe kol in pobegnil.

Nočnega navala na samotno hišico si vaščani ne morejo razložiti. Rovškova je na glas kot izredno tiha in pošena ženska, ki nima denarja, ker je s svojimi prihranki kupila koč. Izključno je tudi kako nagajanje, ker je zasebnica že priletna.

Trije mačkovski izgrezniki pred sodniki

Celje, februarja.

Pred mačkovskim senatom v Celju, ki mu je predsedoval dr. Kocnik, so pretekaj eden sedel trije fantje iz Gregorčev, očma bizejsko. Bili so 29 letni posestnikov s sin Ivan Premelč, 27 letni delavec, Anton Sokler in 22 letni detavec Martin Kunst. Vsi trije so še nezakazovani. Ko so lam 18. decembra uroge in Premelč Anton pretakal v zidanici vino, so se popoldne vračali pijani po banovinski cesti proti Spodnji in Zgornji Sušici. Med potjo so prepevali in uprizorjali izgrede. Najhujši in vodja pijane družbe je bil že pokojni Anton Premelč, ki je za ta dan prišel iz Zagreba domov kupovat vino. Pet tiskanih strani obtožnice pravi, da so fantje tistega popoldneva vzklikali dr. Mačku in psovali vladno. Pokojni Premelč je še poudarjal, da je vodja Mačkove čete in da se ne boji ne omožnikov ne financarjev. Oboroženi so bili s koli in peši so hrvatsko pesem, vmes pa kričali.

Med potjo so srečali nekega voznika in mu potegnili ženo z voza. Ko so pa opazili župana, so voznika pustili in jo vdrli za njim. Župan Ivan Balon je v strahu zbežal v hišo, odtam pa na orožništvo prosil pomoči. Tedaj so razgrajči zakričali: »Obkolimo hišo in vse pobijmo«.

Zagnali so se na dvorišče in Premelč Anton je dohitel županovo ženo in jo udaril po glavi. Odlomili so tudi nekaj lat od plota in razgrajči po dvorišču. Pozneje so dospeli do trgovine Šulerja Hermana, ki je prav tedaj odhajal na orožništvo, ko je videl nevarnost. Dobil so ga na poti, mu vzelj samokres in ga hudo pretepli. Pri tepežu je tudi Terezija Frece-tova dobila nekaj udarcev. Po izvršenem pretepu so šli v trgovino Ivana Sekoranije, kjer se je Sokler spoprijel s Stermec-kim Jožetom. Oba sta padla na zaboj stekla in ga razbila.

Med divjim kričanjem so jo vsi štirje mahali iz trgovine po cesti naprej. Pri Spodnjem Balonu so se srečali z orožniki. Za poziv »Stoj!« se sploh niso zmenili in je Anton s kolom udaril po puški kaplarja Franca Švigla. Eden izmed fantov je še celo ustrelil s samokresom. V tem trenutku je kaplar Švigel oddal na najboljnjega, to je na Antona Premelča, dva strela. Zadel ga je v prsa. Premelč je padel in obležal mrtev, ostali udeleženci pa so zbežali.

Ivan Premelč, Anton Sokler in Martin Kunst svojo krivdo zanikajo in jo valijo le na mrtvega Antona Premelča, brata nvega. Zasllišane so bile številne priče. Žu-

pana Balona k razpravi ni bilo, ker je vabilo pomotno dobit njegov sin Franc, ki pa seveda ni bil zaslisan. Vse priče so na zahtevo državnega tožila dr. Juharta tudi prisegle. Zagovornik obtožencev je bil dr. Laznik. Eden izmed obtožencev, Martin Kunst, si je najel za zagovornika poslanca dr. Doboviška, ki ga pa na razpravo ni bilo. Pokojni Premelč je bil zelo nevaren človek, ki je večkrat prihajal iz Zagreba v svojo rojstno vas prirejat izgrede.

Obsojeni so bili: Ivan Premelč na eno leto dva meseca robije, Anton Sokler na eno leto štiri mesece robije in Martin Kunst na osem mesecev strogega zapora. Prva dva bosta tri leta brez častnih pravic. Vsak pa mora plačati še 120 Din denarne kazni ali še sedeti tri dni dalje v zaporu. Obsodbo so sprejeli.

KMURSKI GLASNIK

Smrtina nesreča na ledu. Predzadnje nedeljo je hodil učenec 3. razreda meščanske šole Peter Krstič z več součenci po okolici Murske Sobote. Dečki so prišli tudi do zamrzonega potočka. Krstič se je hotel drsati, pa je pri tem padel in palica, ki jo je imel v roki, se mu je po nesrečnem naključju zapičila mimo očesa globoko v glavo in možgane. Ponesrečenca so sicer takoj prepeljali v bolnišnico, a mu niso mogli več pomagati.

NAŠI NA TUJEM

Novice iz naših ameriških kolonij

V Jolietu sta se poročila vdovec Lojze Hotuje in vdova Terezija Vidičeva. Pred tremi leti se je poročil Hotuje s Janez z Vidičevo hčerko Lojzko, pred podrugim letom pa Janezov brat Avgust z drugo Vidičevo hčerko Angeleino. »Kamor sta šla s sinova, pojdem pa še jaz«, je dejal Hotujev oče, ko je zasnubil Vidičevo mater.

V Buffalu je Franc Jerman tako nesrečno padel, da je kmalu umrl za hudimi poškodbami. Štel je 62 let. V Ameriko je prišel kot 18 letni mladenič. Zapušča štiri hčere in dva sinova.

Zrtev avtomobilske nesreče je postala Ana Mežnaričeva, stara 25 let, rojena v hišaškem predmestju Parku Rdečju. Njena mati se piše Terezija Vogrinčeva in živi v La Sallu.

V Cleveanduu so umrli: Gregor Marmoršič, star 54 let, doma iz Zjana pod Novim gradom, Janez Dolmin, star 42 let, doma iz Globeli, fara Dražica, in Frančiška Novakova, rojena Krašovčeva, stara 40 let, doma iz Dan pri Starem trgu.

V Pueblu je umrl Janez Prijatelj, star 51 let, doma iz Kompolja pri Dobrem potju. Zvečer je bil še zdrav, zjutraj pa že mrtev. V Kitzmilleju je pobrala do'ga bolezen Antona Smrdela. Pokojnik je štel 59 let. Doma je bil iz Trnja pri St. Petru na Krašu.

V Trinidadu je umrl Franc Jerošek, v San Francisku pa Janez Guštin, star 56 let, doma iz Gornje Lokavice pri Metliki; Jakob Skača, star 73 let, doma iz Semiča; Kristina Svetičeva, stara 46 let, doma iz Draga-tuša.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremi denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vsi vse bančne posle najkulantneje Poštali uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št 3064-64. Bruxelles; Francija: št 1117-94. Paris; Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št 5067. Luxembourg — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

RADIO LJUBLJANA

od 1. do 8. marca.

Nedelja, 1. marca: 8.00: Telovadba (Marjan Dobovšek). — 8.30: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 8.45: Foks na foks (plošče). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. — 9.45: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka). — 10: Ruske narodne pesmi (poje ruski seksket), vmes plošče. — 11.00: O vlogi fosforne kisline v gospodarstvu narave. — 11.20: Sprehod po gozdu (plošče). — 11.40: Otroška ura: Mikica in Mikec (Gabrijelčičeva in Juvanova, članici ljubljanskega gledališča). — 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15: Radijski orkester (po željah). — 13.00: Venčki narodnih (eli bodo Zupanova, Rupnikova, Franzl in Petrovčič s spremljevanjem radijskega orkestra). — 16.00: Kmetijska ura: Ameriški kapar So. Jose (ing. Janežič). — 16.20: Plošče po željah. — 17.00: Higijena kmečke žene (dr. Mačka Šimčeva). — 17.15: V. ura slovenskih skladateljev: Josip Klemenčič (koncert dijaškega zbora škofovske gimnazije iz Št. Vida nad Ljubljano). — 18.10: Razvoj slovenske drame: IX. ura: uvodno predavanje; Anton Funtek: »Za hčer« — drama (izvajali bodo člani ljubljanskega gledališča). — 19: Plošče po željah. — 19.30: Nacionalna ura. — 20: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 20.15: Našim izseljencem (večer slovenske pesmi, glasbe in besede). — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Ponedeljek, 2. marca: 12.00: Fjodor Šaljapin (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: S havajskih otokov (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Zdravniška ura: Obolenje prebavnih organov (dr. Bogomir Magajna). — 18.20: Maurice Ravel: Koncert za klavir in orkester (plošče). — 18.40: Kulturna kronika: Delo in uspehi trboveljskih slavčkov (g. Vojko Jagodič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Prenos opere iz Beograda, v I. odmoru glasbeno predavanje Vilka Ukmarja, v II. odmoru napoved časa, poročila, objava sporeda.

Torek, 3. marca: 11.00: Metalčki — mladinska spevoigra (zvajala bo narodna šola v Mostah). — 12.00: Uvertire (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Operetna glasba (radijski orkester). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Suite ruskih skladateljev (radijski orkester). — 18.40: Budha — Zveličar v japonski luči (Fran Terseglav). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Gorenjski trio (Ahačiča iz Tržca in Stanko Avgust). — 21.00: Evropski koncert češkoslovaške glasbe (prenos iz Prage). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Pesmi iz daljnih dežel (plošče).

Sreda, 4. marca: 12.00: Orgle (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Slovenske narodne (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Otroška ura: Pravičice (Anton Cerar-Danič), Lisica Zvitorepka (Zvočna slika). — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta z Dunaja. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.20: Reproduciran koncert.

Četrtek, 5. marca: 12.00: Venčki slagerjev (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Operni zbori (plošče). — 14: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Skladbe edicije Richarda

Birnbača, Berlin (radijski orkester). — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, objava sporeda, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura. — 20.00: Slovenska klavirska glasba (prva ura): Skladbe Bravničar-Kogoj (na klavirju dr. Svava; uvodno besedo bo imel profesor Lipovšek). — 21.00: V. potovanje od zapada proti vzhodu (radijski orkester). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski jazz.

Petek, 6. marca: 11.00: Šolska ura: Akademija ob 100letnici rojstva Josipa Stritarja (izvajala bo I. dekliška meščanska šola v Ljubljani). — 12.00: Citre in mandoline (plošče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Orkestralni koncert resne glasbe (plošče). — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Zenska ura: O sirovi prehrani (Milena Šerkova). — 18.20 Reproduciran klavirski koncert. — 18.40: Kaj mora vsak vedeti o zemljiški knjigi (Bidovec). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Akademija ob 100letnici rojstva Josipa Stritarja. — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Radijski orkester (lahka glasba).

Sobota, 7. marca: 12.00: Plošča za ploščo — napev v napev. — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Plošča za ploščo — napev v napev. — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaji. — 18.00: Na delopust (gral bo radijski orkester). — 18.40: Vzgojni pomen zaupanja (dr. Stanko Gogala). — 19.00: Napoved časa, vremenska na-

Kmet, svetnik Franc Goričan:

Peš po Franciji pred 40 leti

Preko Grand Cabane in St. Gilese sem šel ob reki Rhoni in ob vodnem prekopu do Aigues Mortesa (Mrtve vode). Odtod sem potoval ob vodnem prekopu na Lunel in dospel v Montpellier.

Drugi dan sem tu obiskal visoko šolo za vinarstvo. Gospodje so bili prijazni in mi vse razkazali. Zelo mi je ugajalo. Zelel sem si, da bi lahko to šolo vsaj nekaj časa obiskoval. Potem sem se napotil k Richterju, tedanjemu predsedniku največjega trsničarskega obrata na svetu. Zanj sem imel zadnje priporočilno pismo od ravnatelja Macha. Ni ga bilo doma. Oglasil sem se isti dan še enkrat, ob šestih zvečer. Bil je zelo prijazen gospod in me je povabil za drugi dan ob šestih zjutraj. Prenočeval sem v »Hotelu de Nord« skoro brez spanja, ker je bilo polno stenic, komarjev in miši.

Drugo jutro sem se javil pri Richterju. Napregel je konja in mi razkazal vse svoje posestvo in vinograde, raztresene daleč v okolici mesta. Popoldne je bil večji sestanek vinogradnih posestnikov, nekakšen tržen dan za prodajo vina. Vzel me je s seboj in priporočil menda šestim veloposestnikom. Nihče me ni sprejel. Nazadnje mi je rekel še Richter: »Zelo mi je žal, vsa mesta imam zasedena, ne morem vas zaposliti«. Ko sem se mu pri slovesu zahvalil za njegovo izredno prijaznost, je menda videl, kako sem žalosten in potrpt, pa mi je rekel: »V začetku novembra odide eden mojih delavcev k vojakom. Če do tačas ničesar ne najdete, vas vzamem na njegovo mesto. Pošljite mi vaš naslov. Plače je šestdeset frankov na mesec«. To je bilo 20. avgusta ter sem imel do nastopa celih 70 dni.

Še isti dan popoldne sem odpoštoval proti Cettetu. Tam sem se oglašil pri ruskem konzulu Winbergu in avstrijskem Schaid de Wachterju in ju prosil zaposlitve ali pa priporočilnih pisem za večje posestnike. Od nobenega nisem dobil ne enega ne drugega. Kakor sem čul, so bili vsi konzuli v

poved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Pereča zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar). 20.15: Pester večer: pesmi in zgodbe za oddih in kratek čas. 22.00: Napoved časa, v. menska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Radijski jazz.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Krompir s papriko. Krompir operi, oluplj in zreži na tanke lošče. V kozi napravi bolj temno prežganje z malo čebule. Ko je gotovo, stresi na prežganje zrezani krompir, osoli in dodaj žličko sladke paprike. Krompir mešaje nekaj časa praži, nato zalij z mrzlo vodo, premešaj in ga kuhaj do mehkega. Med kuhanjem večkrat premešaj, da se ne prismoji. Ko je krompir že skoro razkuhan, dodaj osminko litra kisle smetane in malo drobno sesekljane zelenega peteršilja. To daš z govejim mesom na mizo.

Krompirjev kipnik. Osem krompirjev operi, oluplj in zreži na drobne kocke. V kozi razbela štiri deke sirovega masla ali masti, prepraži žličko drobno zrezane čebule. Na čebulo stresi krompir in ga duši do mehkega. V lončku žvrkljaj deciliter kisle smetane, dva rumenjaka in žličko moke. Mešaje z žj k dušenemu krompirju, dodaj še malo sesekljane zelenega peteršilja in osoli. Kozo ali pred ognjem varno sklado dobro pomaži s sirovim maslom, stresi noter krompir, posuj po vrhu naribanega sira, postavi v pečico, da po vrhu lepo zarumeni. Ko je krompir zapečen, ga zvrni na topel krožnik in daj z motovilcem na mizo.

teh vlnorodnih krajih vinski trgovci. Gosilne in prenočišča so bila tod izvrstna in zelo poceni.

Od Cetta sem potoval preko Agde, Beziersa, Coursonneja, Narbonneja, Sijana, Solacesa kar po pesku ob morski obali. Po treh dneh sem prišel v Perpignan pod Pireneji ob španski meji. Prenočil sem v majhni, toda izvrstni, da, dosihmal najboljši gostilni: Bemoit Siviude rue de l'ancien Seminaire faubourg Notre Dame. Večerjal sem prvič »table d'hôte«. To pomeni, da sta kruh in vino prosta, jestvine raznolike. Gostje večerjajo vsi skupaj in si vsak vzame od tiste jedi, ki mu najbolj ugaja. Ker so meni vse ugajale in sem bil lačen sem si postregel od vsake jedi. Večerja je stala 1 frank; čedna in snažna soba prav toliko. (Nadaljevanje sledi).

Listnica uredništva

Lukavci pri Lutomeru. Navadno se tako reči ne objavljajo v listih. Prosimo, da nam dopisujete. Le važnejše reči in kratko.

Sv. Peter na Medvedjem selu. Porok ne objavljamo, kar smo že ponovno in ponovno povedali v listu.

Polzela. Takšne reči niso za list. Naposled niti ne veste, kje je vaš mož, kakor je sklepati iz vašega dopisa. Če izveste, kje je, ga poskušajte s pomočjo oblasti prisiliti, da bo skrbel za svojo družino.

Kobilje. Vaša uganka je tako brez jedra, da je ne moremo objaviti.

× **Hitrost lastovke.** Pri filmanju nekega letočega letala so ujeli na filmski trak neko lastovko, ki je letela vzporedno z letalom. Primerjajoč hitrost letala in lastovke, so večaki ugotovili, da lastovka prav nič ne zaostaja za letalom, zakaj z letalom vred je preletela 150 km na uro. Na krajših progah pa ga more celo prekositi. V nekih primerih je dosegla hitrost 450 km na uro. Golob doseže na daljših progah do 100 km na uro.

Dunajski sejem

8. do 14. marca 1936.

TEHNIČNI IN POLJEDELSKI SEJEM
do 15. marca.

Veliko tržišče srednje Evrope

Razstavljavci iz 18 držav
Kupci iz 72 dežel

Nikak vizum potnega lista. S sejsko izkaznico in potnim listom prost prestop preko meje v Avstrijo. Madžarski prehodni vizum se dobi proti izkazilu sejske izkaznice na meji. — Veliki popusti za vozovnice na jugosl., avstr. in madž. železnicah, na Donavi, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. — Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejske izkaznice (à 50 Din) se dobe pri

Wiener Messe

A. G. Wien VII

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
pri avstrijskem konzulatu, Tyrševa cesta 31.
pri Zvezi za tujski promet v Sloveniji (>Putnik<), Tyrševa cesta 1.
pri Zvezi za tujski promet v Sloveniji (>Putnik<), podružnica Hotel Miklič - vis-à-vis glavnemu kolodvoru.

MALI OGLASI

PRODAM VLOŽNO KNJIZICO

Mestne hranilnice Ormož 120.000 Din za ca 52 odstot. Ponudbe pod »Mestna« upravi »Domovine«.

KUPIM VLOŽNE KNJIZICE

Mestne hranilnice v Ormožu do 60.000 Din. Ponudbe na oglasni oddelček »Jutra« pod »Gotovina«.

POSOJILA ISČEMO

v gotovini, kratkoročnega ali dolgoročnega, na prvovrstno jamstvo industrijskega podjetja in na dobro obrestovanje. Ponudbe pod »Sigurno naložen denar« na upravo »Domovine«.

NOVA HIŠA V CELJU

se proda na periferiji mesta z lepim vrtom ob Mariborski cesti. Cena 32.000 D.n. F. Vanovšek, Lastni dom 18, pri Westnovi tovarni, Celje.

DENAR

na hranilne knjžice, posredovanje za nakup in prodajo hranilnih knjžic in vseh vrednostnih papirjev (Vojne škode, Zadolžnice Mestne občine ljubljanske, delnice Zanatske banke), in vse bančne in kreditne posle vam izvede najugodnejše Alojzij Planinšek, trg. agentura bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul 14-I, telefon 35-10.

HRANILNE KNJIZICE

vseh zavodov lahko prodaste ali kupite proti takojšnemu plačilu najugodnejše potom Trg. ag. bančnih poslov Alojzij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I, telefon 35-10.

HIŠA

z 2 sobama, kuhinjo, kletjo in električno razsvetljavo, tik kolodvora, trgovine in cerkve naprodaj za Din 35.000.— Ivan Vanovšek, Petrovče pri Celju.

POZOR MIZARJI

Napredni mizar uporablja samo patentirano posteljno tračnico (Bettschiene) »Kako«. — Prihrani si dežo in čas. Brez zadolbenja. Dobiva se v trgovinah z železnino: Schneider & Verovšek, Breznik Erjavec, Žilč vsi v Ljubljani; D. Rakusch v Celju in Andraschütz, Lotz v Mariboru. 193

V ARTILERJSKO IN PEHOTNO PODOFICIRSKO ŠOLO

se sprejemajo mladeniči stari od 18 do 21 let. Pojasnila se dobe pri Peru Francu, kapetanu v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti je znamko za 3 Din za odgovor.

Za smeh in kratek čas

PRAVI LASTNIK

A: »Zadnjič sem prišel ob dežnik.«
B: »Ah si ga kje pozabil?«
A: »Ne, ampak pravi lastnik me je srečal.«

ROJSTNI DAN

Mlada žena pride zvečer po svojega moža v gosilno: »Vse popočne sem te čakala. Ali ne veš, da je danes moj rojstni dan?«

Mož: »Seveda vem, saj smo ga pravkar slavili.«

VOJAŠKA

Narednik za časa Avstrije: »Kako delimo pokorščino?«

Rekrut molči.

»Narednik: »Butelj, ali ne veš, da je pokorščina dvojna, to je pokorščina in nepokorščina.«

PRESENEČENJE

Zidar je padel z odra ter se onesvestil. Ko se je zavedel, so mu prinesli kozarec vode.

»Povejte mi«, je rekel nejevoljen, »kako globoko bi bil moral pasti, da bi mi dali vsaj pol litra vina.«

PRI STARINARJU.

Profesor zgodovine je posetil starinarja, da bi si ogledal njegovo znamenito zbirko starih reči.

Starinar ga je sprejel z besedami: »Dovolite, gospod profesor, da vam predstavim najprej svojo soprogo.«

V SOLI

Učitelj: »Kako se pravi »ljubiti« v prihodnjem času?«

Mihec: »Poročiti.«

V TRGOVINI

Kupec: »Zajamčeno sredstvo za pokončavanje miši? Prav, toda vprašanje je, ali bodo miši to žrle.«

Trgovec: »Boste videli, kako hitro pridete po drugo škafico. Moj sin ima doma dve udomačeni miški, ki nočeta jesti nič drugega.«

DRUGAČNIH NI

Drago: »Kakšne moške imate ve ženske rajši, sebične ali druge?«

Vera: »Kakšne druge?«

Umetne oči

izdelujemo točno
po naravi za svoje pacijente
F. AD. MÜLLER SINOVA,
WIESBADEN.

V Ljubljani: Splošna bolnica,
očesni oddelek.

NOVOST! Samo Din 98.—

št. 63.719 Cenena, a dobra SHOCK-PROI
zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov
zapestnica iz usnja — Stevilčnica in kazalo
osvetljena (Radium)

Din 98.—.

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastonj in
poštne prosto. Velike izbira ur, zlatnine in
srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v svici

H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

28- 46-
33- 62-
44- 83-

SUKNO
ŠEVIOT
KAMGARN

90-
112-
123-

TRGOVSKI
DOM *Sernuecki*
CELJE 97

CENIK IN VZORCI ZASTONJ.

ČEVLJARJEM!

Javnosti dajemo pismo, ki ga je poslal gospod Richard Neumann, zet gospoda Hertmanna, lastnika firme Josip Hertmann in sin d. d. v Zagrebu, gospodu Milivoju A. Saviću v Beogradu, Milorada Draškovića ulica 4, usnjarskemu trgovcu in predsedniku takozvanega in samozvanega Akcijskega odbora proti „BATI“.

JOSIP HERTMANN I SIN D.D.
ZA TRGOVINU KOŽOM

ZAGREB

JELAČIĆEV TRG 25
TELEFON BR. 4420
TELEGRAFSKA ADRESA
HERTMANSIN, ZAGREB

CLEARING PROMET KOŽO
POŠT ŠTED. ZAGREB 33500

DOŠTANSKI DRETINAC 89 ZAGREB I.

ING. RIHARD NAJMAN

Z A G R E B

Jelačićev trg 12.

Zagreb, 5. juna 1935.

Gosp.

Milivoje A. Savić,

Beograd.

Kao plagajnik Centralnog komiteta Akcionih odbora

za zaštitu nacionalne kožarsko-obućarske proizvodnje doznačio sam Vam

danas na Vaš čekovni račun kod Poštanske štedionice

Dinara 6.000.-- /šesthiljada/,

koji iznos izvolite upotrebiti za Akcioni odbor Beograd.

S poštovanjem

To je avtentični dokaz, da se za denar usnjarske industrije in usnjarskih trgovcev organizirajo protestni zbori proti „BATI“. Vse to se dela v cilju, da se obdržijo visoke cene usnju in čevljarskim potrebščinam, torej tudi obutvi.

Plata